

De Haagse
Scholen

SCHOOLPLAN 2023-2027

Uitdagend en sportief!

Respect...toon je.

Ik, jij, hij of zij...
iedereen hoort erbij!

Denk eerst na voordat je
iets doet, dat voelt voor
een ander ook goed.

**Verantwoordelijkheid...
neem je.**

Veiligheid...creëer je.

Breng jezelf en anderen
niet in gevaar en doe
voorzichtig met alle
spullen én elkaar.

Een ieder is mooi op
zijn eigen manier.

Eigenheid...bezit je.

Inhoudsopgave

1. Voorwoord.....	6
2. Inleiding	7
2.1 Doelen en procedures	7
2.2 Instemming MR	7
3. Onze school en haar omgeving	8
3.1 Schoolomschrijving.....	8
3.1.1 Onderwijstijd	9
3.1.2 Lestijden	9
3.1.3 Leerlingaantallen	9
3.1.4 Waar komen de leerlingen vandaan?.....	10
3.1.5 Leerlingpopulatie.....	10
3.1.6 Ouderpopulatie en ouderbetrokkenheid	11
3.1.7 Bepalen onderwijsbehoeften	11
3.1.8 Voor- en naschoolse opvang	12
4. Gezamenlijke missie, beloften en ambities schoolbestuur	13
5. Ons schoolconcept.....	14
5.1 Missie en visie OBS Houtrust.....	14
5.1.1 Waar we voor staan	14
5.1.2 Openbaar	15
Ieder kind is welkom.....	15
Wederzijds respect.....	15
Normen en waarden	15
Open karakter.....	15
5.1.3 Onze kernwaarden	15
5.1.4 Onze beloften.....	16
5.1.5 Onze profilering: gezond en sportief.....	16
5.1.6 Waar we als school voor gaan, onze ambities	16
5.2 Pedagogisch klimaat	18
5.2.1 Positief pedagogisch klimaat.....	18
5.2.2 Pestprotocol	18
5.2.3 Gedragscode.....	18
5.2.4 Sociaal-emotionele ontwikkeling	19
5.2.5 Meten en volgen	19

5.3 Didactisch handelen	20
5.3.1 Visie op didactisch handelen	20
5.3.2 Didactisch handelen	20
5.3.3 Onze leerkracht creëert een veilig pedagogisch klimaat	20
5.3.4 Onze leerkracht heeft een goed klassenmanagement.....	20
5.3.5 Onze leraar benut de onderwijstijd effectief	21
5.3.6 Onze leerkracht geeft effectieve instructies	21
5.3.7 Onze leraren stimuleren een actieve en zelfstandige rol bij de leerlingen.....	21
5.3.8 Onze leerkracht heeft aandacht voor verschillende strategieën	22
5.3.9 Onze leraar analyseert de vorderingen van leerlingen	22
5.3.10 Onze leraar geeft gedifferentieerde lessen.....	23
5.4 Burgerschap.....	23
5.4.1 Visie van De Haagse Scholen op Burgerschap	23
5.4.2 Visie Burgerschap OBS Houtrust	24
5.4.3 Aanpak.....	24
5.4.4. Kenmerken buurt	25
5.4.5 Doelen	25
5.4.6 Meetinstrument	25
6. Onderwijskundig beleid.....	26
6.1 De inhoud van ons onderwijs	26
6.1.1 Doorgaande leerlijn	27
6.1.2 Kleuteronderwijs	27
6.1.3 Taalleesonderwijs	28
6.1.4 Wereldoriëntatie (oriëntatie op jezelf en de wereld)	28
6.1.5 Kunstzinnige oriëntatie	29
6.1.6 Bewegingsonderwijs.....	29
6.1.7 Vreemde talen	30
6.1.8 ICT	31
6.1.9 Vormingsonderwijs.....	32
6.1.10 Versnellen, vertragen, doubleren	32
6.1.11 BOVO	33
6.1.12 NPO.....	34
6.1.13 HEA Subsidies	34
6.2 Ondersteuning en begeleiding	34
6.2.1 Op weg naar inclusiever onderwijs	34

6.2.2 De ondersteuningsstructuur op school.....	35
6.2.3 Zorgniveau 0: basisaanbod in de groep door eigen leerkracht.....	36
6.2.4 Zorgniveau 1: extra zorg in de groep door eigen leerkracht.....	37
6.2.5 Zorgniveau 2: extra zorg in de groep of buiten de groep n.a.v. leerlingbespreking	37
6.2.6 Zorgniveau 3: extra zorg in de groep of buiten de groep n.a.v. MDO.....	38
6.2.7 Zorgniveau 4: verwijzing naar SBO of SO.....	39
6.2.8 Handelingsgericht werken.....	39
7. Veiligheid	40
7.1 Veiligheidsplan	41
7.2 Sociale veiligheid	41
7.3 Fysieke veiligheid.....	42
8. Kwaliteitszorg	44
8.1 Missie, belofte en ambitie	44
8.1.1 Ambitie OBS Houtrust	44
Doen we de goede dingen?	44
8.1.2 Schoolplan	45
8.1.3 Jaarplan en jaarverslag	45
Doen we de goede dingen goed?	45
9. Personeelsbeleid.....	47
9.1 Meerjarig HR-beleid	47
9.2 Bevoegdheid	47
9.3 Professionalisering	47
9.4 Bekwame en professionele teamleden	48
9.5 Kenmerken van ons personeel	48
9.6 Professionele cultuur.....	49
9.7 Begeleiding nieuwe leerkracht, leraarondersteuners en zij - instromers	50
9.8 Gesprekkencyclus en bekwaamheidsdossier	51
9.10 Collegiale consultatie en klassenbezoeken	51
9.11 Professionalisering	52
9.12 Werkverdelingsplan.....	52
9.13 Professioneel statuut.....	52
9.14 Teambuilding	53
9.15 Beleid met betrekking tot stagiaires	53
9.16 Verzuim- en Arbobeleid.....	53
10. Partners van de school	54

10.1 Partners OBS Houtrust	54
10.2 Ouders als partner	55
11. Lange termijn ontwikkelingen – meerjarenplanning	56
12. Lijst met bijlagen.....	59
Bijlage: Vastelling Schoolplan.....	60
Bijlage: Overzicht kwaliteits- en ambitiekaarten.....	62

1. Voorwoord

Voor u ligt het schoolplan van OBS Houtrust, de sportiefste school van Den Haag. Ons schoolplan geeft de beleids- en schoolontwikkeling voor de periode van 2023-2027 weer.

Dit document geeft een korte beschrijving van onze school en haar omgeving.

Hierna zetten we ons schoolconcept uiteen. Waar staan we voor en waar gaan we voor? Dit wordt voorafgegaan door de gezamenlijke missie, beloften en ambities van onze Stichting, De Haagse Scholen. Daarna komt ons onderwijskundig beleid aan de orde. Wat is de inhoud van ons onderwijs, hoe zorgen wij voor onze leerlingen, wat betekent dit voor ons pedagogisch klimaat en ons didactisch handelen en welke ambities en doelen hebben we voor de komende vier jaar en hoe zetten we deze weg in de tijd.

Ik wens u veel plezier toe bij het lezen van dit document waarin wij u meenemen in onze koers voor de komende vier jaar.

Namens het team van OBS Houtrust,

Monique Rijnsburger RDO

Directeur OBS Houtrust

2. Inleiding

2.1 Doelen en procedures

Ons schoolplan is leidend voor onze jaarplannen. Voorafgaand aan elk schooljaar stellen we een jaarplan op, n.a.v. de ambities uit het schoolplan. In het jaarplan zijn onze onderwijskundige doelen en ambities uitgewerkt in concrete acties. Het jaarplan wordt jaarlijks geëvalueerd en opnieuw vastgesteld in gesprek met het team en de MR.

Voor het opstellen van dit schoolplan hebben we gebruik gemaakt van zoveel mogelijk informatie van zoveel mogelijk betrokken mensen:

- Evaluatie schoolplan 2019-2023: wat hebben we bereikt in de afgelopen 4 jaar.
- Bepalen ambities: het team heeft met elkaar gesproken over onze visie en ambities. Tevens hebben we met elkaar bepaald welke thema's de basis gaan vormen voor de komende 4 jaar.
- Analyse van bestaande gegevens: analyses van de opbrengsten, oudertevredenheidspeiling 2022, medewerkerstevredenheidspeiling 2022, Auditrapport (april 2022) en evaluaties jaarplannen.
- Opbrengst kwaliteitsbeeld januari 2023.
- Ambitiestatement De Haagse Scholen: als onderdeel van Stichting De Haagse Scholen hebben we tot slot ons schoolplan aan laten sluiten bij de kaders van het Ambitie Statement 2023 - 2027.

De directie heeft met bovenstaande input dit schoolplan geschreven. Vervolgens is het plan nogmaals besproken met het gehele team en uiteindelijk ter instemming voorgelegd aan het team, de medezeggenschapsraad (MR) en het bestuur.

2.2 Instemming MR

De MR heeft formeel ingestemd met dit schoolplan. Zie bijlage.

3. Onze school en haar omgeving

Naam	OBS Houtrust
Brinnummer	19NN
Adres	Nachtegaalplein 19 A. 2566 JP Den Haag
Telefoonnummer	070-3647549
Directeur	Monique Rijnsburger
Emailadres	info@obshoutrust.nl
Website	www.obshoutrust.nl

Onze school is één van de 51 scholen van stichting De Haagse Scholen. De Haagse Scholen is de stichting voor openbaar basis- en speciaal onderwijs in Den Haag. De Haagse Scholen bestaat uit 44 reguliere basisscholen, 3 SBO scholen, 5 (V)SO scholen. De school heeft Activiteitencommissie (AC) en een Medezeggenschapraad (MR). Op stichtingsniveau is er een GMR.

3.1 Schoolomschrijving

OBS Houtrust is een kleine, knusse openbare basisschool gelegen in de Haagse vogelwijk in een oase van groen. Door het vele groen voelt men de rust die hier heerst.

Wij zijn van mening dat leerlingen zich veilig en prettig moeten voelen voordat ze tot leren komen. Daarom besteden wij veel aandacht aan het welbevinden en de betrokkenheid van onze leerlingen. Onderstaande kernwaarden zijn hierbij de rode draad in de school, later in dit plan komen wij hier uitgebreid op terug.

Op OBS Houtrust hebben alle leerlingen 4x per week gym van een vakleerkracht, OBS Houtrust is daarmee de sportiefste school in Den Haag.

Wij stimuleren de persoonlijke groei van iedere leerling, dit doen wij door gedifferentieerd onderwijs aan te bieden. Zowel de instructie als de verwerking bieden wij aan volgens Expliciete Directe Instructie (EDI 2.0).

We besteden veel tijd aan gedegen onderwijs in taal, rekenen en lezen en daarnaast wordt er ook veel aandacht besteed aan o.a. cultuuronderwijs, muziek, creatieve vakken, sociaal-emotionele ontwikkeling en Engels.

3.1.1 Onderwijstijd

In de wet staat dat leerlingen in 8 jaar minimaal 7520 uur onderwijs moeten krijgen. Aangezien de schooltijden van de onderbouw en de bovenbouw bij ons op school gelijk zijn, betekent het dat de leerlingen per schooljaar minimaal 940 uur onderwijs moeten krijgen. Bij het opstellen van de jaar-kalender en het vaststellen van de margedagen houden wij hier rekening mee.

3.1.2 Lestijden

Groep 1-8	Ochtend	Middag	Lestijd
Maandag	8.30 – 12.00 uur	13.00 – 15.00 uur	5,5
Dinsdag	8.30 – 12.00 uur	13.00 – 15.00 uur	5,5
Woensdag	8.30 – 12.00 uur		3,5
Donderdag	8.30 – 12.00 uur	13.00 – 15.00 uur	5,5
Vrijdag	8.30 – 12.00 uur	13.00 – 15.00 uur	5,5

3.1.3 Leerlingaantallen

Al jaren is het leerlingaantal van OBS Houtrust stabiel. Momenteel hanteren wij een leerlingplafond van 270 leerlingen, gemiddeld 30 leerlingen per jaargroep, verdeeld over 9 groepen.

	01-10-19	01-10-20	01-10-21	01-10-22	01-02-23
Aantal lln.	244	245	243	241	247

3.1.4 Waar komen de leerlingen vandaan?

Al jaren is het duidelijk dat onze school een aantrekkingskracht heeft vanuit vele wijken. De meeste leerlinge komen uit de Vogelwijk, Bomenbuurt en Bloemenbuurt. Hieronder treft u de verdeling per wijk aan.

Wijk	2019	2023
Vogelwijk	21,6%	31%
Bomen- en Bloemenbuurt	30,2%	23%
Vruchtenbuurt	4,5%	8%
Valkenboskwartier en Heesterbuurt	11,0%	14%
Scheveningen/ Duindorp	11,0%	13%
Overig	8,6%	11%

3.1.5 Leerlingpopulatie

Over het algemeen kunnen we stellen dat de leerlingen van OBS Houtrust veelal hoogopgeleide ouders hebben en dat de resultaten van de leerlingen goed zijn.

Om de ontwikkeling te monitoren maken wij gebruik van: analyseren van Cito Leerling in Beeld (2x p.j.), resultaten van de Cito doorstroomtoets, analyses in MijnKleutergroep, diverse metingen op sociaal-emotioneel leren en het analyseren van methodegebonden toetsen. Dit gebeurt op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Op basis van de kenmerken van onze leerlingen houden we rekening met de volgende uitgangspunten:

- Differentiatie op 3 niveaus.
- Extra aandacht voor leerlingen die minder of meer begaafd zijn.
- We besteden bewust en structureel aandacht aan sociaal-emotionele ontwikkeling.
- We besteden aandacht aan een actieve en zelfstandige rol van de leerlingen.
- We stimuleren talentontwikkeling door extra aandacht te besteden aan sport, creativiteit, kunst en cultuur.
- We maken gebruik van ICT en integreren 21e-eeuwse vaardigheden in ons onderwijsaanbod.

3.1.6 Ouderpopulatie en ouderbetrokkenheid

Het opleidingsniveau van de ouders

Opleidingsniveau	2023
WO/HBO	70%
MBO	18%
HAVO/VWO	4%
MAVO	2%
LBO	1%
Onbekend	4%

Onze ouders zijn zeer betrokken en helpen de school op verschillende manieren:

- Medezeggenschapsraad (MR)
- Activiteitencommissie (AC)
- Bibliotheekouders
- Overblijfouders
- Luizenouders
- Groepsouders
- Incidentele hulp bijvoorbeeld in de groep en/of bij externe activiteiten

3.1.7 Bepalen onderwijsbehoeften

Het doel is om iedere leerling bewust te laten groeien binnen zijn of haar mogelijkheden. Het is van belang om de onderwijsbehoeften van iedere leerling te bepalen. Dit gebeurt op verschillende niveaus:

Op schoolniveau

Directie maakt i.s.m. de administratief medewerker 1x per 4 jaar een analyse van onze schoolbevolking op de volgende gebieden:

- Opleidingsniveau van de ouders
- Verdeling over de wijken
- Percentage gescheiden ouders (globaal)

Op groepsniveau

Twee keer per jaar maakt de Intern Begeleider (IB) i.s.m. de groepsleerkracht per groep een overzicht om te bepalen wat de onderwijsbehoefte van een groep is.

1. Tussen de herfst- en kerstvakantie.
2. Tussen de mei- en zomervakantie.

Bij dit overzicht kijken we naar de resultaten, de werkhouding, concentratie, sociaal-emotionele behoefte e.d. Op basis van deze gegevens kan een leerkracht de focus en de differentiatie aanpassen.

We gebruiken ESIS voor de administratie/ verslaglegging van de ontwikkelingsbehoeften van de leerlingen.

Op leerlingniveau

Om de onderwijsbehoeften van iedere leerling afzonderlijk te bepalen vindt er jaarlijks een overdracht plaats. Tijdens de groepsoverdracht worden de behoeften per leerling in kaart gebracht/bijgesteld. Bij deze gesprekken zijn zowel de intern begeleider (IB'er) als de 'oude' en 'nieuwe' leerkracht aanwezig. Ook levert het Leerling Leerdoel gesprek kostbare informatie op om de onderwijsbehoefte in beeld te hebben en te houden. Gedurende het jaar zijn er ook leerling besprekingen tussen IB'er en leerkracht om de onderwijsbehoeften te blijven monitoren en eventueel bij te stellen.

Er wordt in ieder geval gekeken naar:

- Toets opbrengsten (methode en Cito).
- Observaties van de leerkracht(en).
- Gesprekken met de leerling en/of ouders
- Informatie van leerling en ouders.
- Eventuele overige onderzoeksgegevens.

Bij het bepalen van de onderwijsbehoeften wordt er zowel gekeken naar belemmerende als naar bevorderende factoren.

Op deze manier blijft de doorgaande lijn gewaarborgd.

3.1.8 Voor- en naschoolse opvang

De voor- en naschoolse opvang voor de leerlingen van de OBS Houtrust wordt geregeld door Dak kinder- centra en Zo Kinderopvang. De naschoolse opvang van Onno Dak is vanaf schooltijd geopend tot 18.30 uur. De pedagogisch medewerkers halen dagelijks de leerlingen van school en lopen gezamenlijk naar naschoolse opvang.

Op dit moment is er, vanwege weinig/ geen vraag van ouders, geen voorschoolse opvang voor de leerlingen van OBS Houtrust.

4. Gezamenlijke missie, beloften en ambities schoolbestuur

De Haagse Scholen biedt openbaar onderwijs vanuit onze missie: 'We bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen'.

Er is een groot diversiteit aan leerlingen binnen onze stichting, die verschillende onderwijsbehoeften nodig hebben. Een aanzienlijk deel van onze scholen verzorgt onderwijs voor leerlingen afkomstig uit meer dan 50 landen, met soms meer dan 20 nationaliteiten in een groep. Iedere school staat in een eigen stedelijke context, daarom zijn de scholen van De Haagse Scholen heel divers.

De identiteit van openbaar onderwijs ligt vast. Vanzelfsprekend betekent dit toegankelijkheid voor iedere leerling. Wij werken aan het waarmaken van onze missie en doen daarbij de volgende 6 beloftes aan leerlingen en ouders:

- Wij kennen ieder kind
- Wij stimuleren verwondering en nieuwsgierigheid
- Wij leren onze leerlingen samen te werken en samen te leven
- Wij leren leerlingen verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces
- Wij verbeteren de dialoog met ouders over de ontwikkeling van hun kinderen
- Wij onderzoeken en ontwikkelen onze kennis, houding en vaardigheden

Iedere school geeft op eigen wijze invulling aan de gezamenlijke missie en beloftes, passend binnen de eigen identiteit en specifieke context van de school. We hebben een breed scala van onderwijsconcepten in huis die zoveel mogelijk aansluiten bij de individuele leerbehoefte van de leerlingen.

5. Ons schoolconcept

5.1 Missie en visie OBS Houtrust

Onderstaande missie en visie vormen het hart van onze school. Intern zorgt onze missie en visie voor motivatie, inspiratie en richting binnen het team.

Kinderen zijn van nature nieuwsgierig en leergierig. Het is aan ons om een rijke leeromgeving te creëren zodat alle leerlingen worden uitgedaagd om te leren.

- Wij bieden gedifferentieerd onderwijs waarbij gebruik gemaakt wordt van het Expliciete Directe Instructie Model. (EDI 2.0)
- Wij betrekken onze leerlingen actief bij de lesstof en hun eigen leerproces.
De leraar richt zich op het resultaat en op het proces. Daarbij speelt de sociaal-emotionele ontwikkeling een belangrijke rol.
- Bij de kleuters leggen we de nadruk op spelend leren. We verwerken de leerdoelen in een thematisch aanbod en richten daar de speelhoeken op in.
- In de hoger groepen wordt thematisch en projectmatig gewerkt d.m.v. de methode Blink.
- De leraar staat ten alle tijden centraal en speelt de belangrijkste rol bij het leerproces van de leerlingen.

5.1.1 Waar we voor staan

Het team van OBS Houtrust heeft met elkaar de volgende missie beschreven:

‘Wij streven ernaar om ieder kind bewust te laten groeien binnen zijn of haar eigen mogelijkheden.

Wij vullen hun rugzak met vaardigheden en kennis waarmee zij zich optimaal kunnen ontwikkelen en klaar zijn voor de toekomst.’

Ons motto: uitdagend en sportief!

Schoolplan 2023 – 2027 OBS Houtrust

5.1.2 Openbaar

OBS Houtrust is een openbare basisschool. Deze identiteit is voelbaar in ons denken en handelen van alledag. De openbare identiteit heeft OBS Houtrust als volgt uitgewerkt:

Ieder kind is welkom

De openbare school staat open voor iedereen ongeacht geaardheid, etniciteit, culturele achtergrond of levensovertuiging.

Wederzijds respect

Op de openbare school is er respect voor ieders mening en wordt de diversiteit aan opvattingen aangegrepen om van elkaar te leren.

Normen en waarden

Op de openbare school worden de normen en waarden van onze samenleving gerespecteerd. Deze verworvenheden geven ruimte aan opvattingen van minderheden.

Open karakter

De openbare school heeft een open karakter. Een goede communicatie en open houding vinden wij belangrijk.

Levensbeschouwing en godsdienst

De openbare school biedt ruimte voor levensbeschouwing en godsdienst, omdat deze onlosmakelijk verbonden zijn met de samenleving.

5.1.3 Onze kernwaarden

OBS Houtrust streeft naar het creëren van een leeromgeving waarin de volgende kernwaarden centraal staan:

5.1.4 Onze beloftes

- Wij zien ieder kind.
- Wij stimuleren persoonlijke groei.
- Wij stimuleren onze leerlingen eigen verantwoordelijkheid te nemen voor hun leerproces.
- Wij leren onze leerlingen samen te werken en samen te leven.
- Wij geven kwalitatief goed onderwijs en blijven in ontwikkeling.
- Wij betrekken ouders bij de ontwikkeling van onze leerlingen.

5.1.5 Onze profilering: gezond en sportief

Onze school onderscheidt zich door het bewegingsonderwijs. Vier keer per week krijgen de leerlingen vanaf groep 3, gymles van een vakleerkracht. De leerlingen van groep 1/2 krijgen 2x per week gymles van de vakdocent en 2x per week van hun eigen leraar. Onze school doet mee aan zoveel mogelijk sporttoernooien en is er een uitgebreid naschools sportaanbod.

De naschoolse sport doen wij in samenwerking met Sporttuin Duindorp. Via deze instantie kunnen de kinderen kiezen uit een ruim aanbod aan naschoolse activiteiten met als doel om de kinderen een inzicht te geven in wat er mogelijk is aan sporten bij verenigingen. Deze cursussen worden ook altijd gegeven door mensen uit het verenigingsleven. Naast de sporttuin heeft de Houtrust ook een sportteam, een naschools sportaanbod voor de leerlingen om te oefenen voor de naschoolse toernooien. Deze cursus is voor de kinderen uit groep 5 t/m 8.

Op de Houtrust hebben de kinderen een wintersportdag (groep 3 t/m 8), de Koningsspelen en een sportdag in de zomer. Daarnaast gaat groep 8 elk jaar naar de Haagse Schoolsport Olympiade, een grote sportdag voor alle scholen uit Den Haag.

Wanneer er grote evenementen zijn in Den Haag, denk aan bijvoorbeeld een EK/WK, worden de scholen in Den Haag hierbij betrokken. Zo zijn we in het verleden naar het WK beachvolleybal, EK hockey en het EK Atletiek geweest.

5.1.6 Waar we als school voor gaan, onze ambities

1. Ons schoolklimaat is 'veilig en vertrouwd'

Leerlingen moeten zich veilig en prettig voelen om tot leren te komen. Onze school is kleinschalig en ons doel is een positieve betrokkenheid van leerlingen, ouders, leerkrachten en andere betrokkenen. Daardoor voelt de school voor iedereen vertrouwd.

2. Onze leraren zijn 'ambitieuw en werken professioneel'

Leraren stimuleren elkaar en zijn ondernemend. Leraren dragen gezamenlijk de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs en de ontwikkeling van leerlingen. Leraren leren van elkaar en met elkaar. We besteden tijd aan scholing en het delen van kennis middels team – en individuele scholing. De leraar is integraal verantwoordelijk voor zijn groep.

3. Onze communicatie is ‘open en transparant’

Samen met ouders zijn we verantwoordelijk voor de ontwikkeling van iedere leerling. Een goede samenwerking en communicatie is daarbij essentieel. Wij betrekken ouders bij de ontwikkeling van de leerlingen en gaan een pedagogisch partnerschap voor minimaal 8 jaar aan.

4. Ons onderwijs is ‘uitdagend en stimulerend’

Wij stimuleren de persoonlijke groei van iedere leerling. Dit doen we door gedifferentieerd onderwijs aan te bieden. Wij dagen leerlingen uit in de zone van naaste ontwikkeling. We leren door te spelen, bewegen, ervaren en maken veelvuldig gebruik van coöperatieve werkvormen. Wij stimuleren creatief denken. Wij gebruiken moderne methodes en leerstrategieën en staan open voor innovaties. Het gebruik van ICT neemt hierbij een belangrijkere plaats in, zie bijlage ICT in ons onderwijs.

5. Onze leerlingen hebben een ‘actieve en zelfstandige rol’

Leerlingen voelen zich verantwoordelijk en zijn (mede)eigenaar van hun leerproces. Leerlingen worden actief betrokken bij het stellen van hun eigen doelen. De leraar daagt de leerling uit met actieve werkvormen in een inspirerende leerrijke omgeving.

5.2 Pedagogisch klimaat

Ons doel is alle leerlingen optimaal te begeleiden bij het ontwikkelen tot een sociale, zelfstandige, kritisch denkende volwassene. Wij bereiden leerlingen voor om als burger deel te nemen aan de maatschappij.

5.2.1 Positief pedagogisch klimaat

Om een positief pedagogisch klimaat te realiseren voldoen we aan de volgende 3 basisbehoeftes van kinderen:

1. De behoefte aan sociale verbondenheid = relatie
‘Anderen waarderen mij en willen met mij omgaan.’
2. De behoefte om te laten zien wat je kan = competentie
‘Ik heb geloof en plezier in eigen kunnen.’
3. De behoefte om zelf keuzes te kunnen maken = autonomie
‘Ik kan het zelf, hoewel niet altijd alleen.’

Het doel is om aan deze basisbehoeftes te voldoen zodat dit zorgt voor welbevinden, motivatie, inzet en zin in leren bij leerlingen.

5.2.2 Pestprotocol

In ons pestprotocol wordt beschreven hoe we pestgedrag willen voorkomen en aanpakken. Er wordt stilgestaan bij de verschillende rollen zoals de rol van de pester, het gepeste kind en de meelopers. Ook de rol en invloed van ouders en leerkrachten wordt besproken. Wij leggen de focus op het verbeteren van het klimaat waarbij het kan zijn dat de hele groep hierbij betrokken wordt. Een positieve groepsdynamiek is essentieel om eventueel pestgedrag te voorkomen. Onze school heeft tevens een anti-pest coördinator en contactpersoon.

5.2.3 Gedragscode

Onze school werkt met een gedragscode. De basis van deze gedragscode is ‘respect voor elkaar’. In een enkel geval ontstaat er op een school een conflict. We zullen als school altijd trachten het conflict bespreekbaar te maken. Daarbij stellen we het belang van het kind centraal. Op die manier komen alle betrokkenen eigenlijk altijd gezamenlijk tot een oplossing.

5.2.4 Sociaal-emotionele ontwikkeling

Wij als school besteden veel tijd aan de sociaal-emotionele ontwikkeling. Vanaf schooljaar 2023 – 2024 werken wij met de methode Kwink voor sociaal-emotioneel leren.

Het sociaal-emotionele welbevinden van de leerlingen heeft veel invloed op hun totale functioneren. Onze school besteedt daarom structureel en systematisch aandacht aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen. We doen dit omdat we onze kinderen willen opvoeden tot verantwoorde burgers. Ze moeten goed voor zichzelf kunnen zorgen en goed kunnen omgaan met de mensen en de wereld om hen heen (dichtbij en verder weg). Wij gebruiken op onze school de methode Kwink voor lessen op het gebied van de sociaal-emotionele ontwikkeling en burgerschap. De ontwikkeling van de groep en de individuele leerlingen wordt gemeten met het meetinstrument SCOL.

5.2.5 Meten en volgen

Om een prettig schoolklimaat te behouden is het goed om de leerlingen te volgen en verschillende aspecten te meten. Wij doen op dit gebied naast Scol het volgende:

Sociogram

Twee keer per jaar nemen wij vanaf groep 3 een sociogram af. De uitkomsten geven ons een goed beeld hoe de verhoudingen in de klas liggen. Resultaten worden besproken met IB en leerkracht tijdens de leerlingbespreking.

Metten sociale veiligheid en welbevinden

Een keer per jaar meten we de sociale veiligheid en welbevinden vanaf groep 5. De resultaten worden door de leerkracht bekeken en samen met directie of IB wordt besproken of er acties moeten worden genomen. De resultaten worden ook op schoolniveau bekeken en besproken.

Tevredenheidspelingen

Een keer per 2 jaar nemen we tevredenheidspelingen af bij leerlingen, ouders en medewerkers. De resultaten worden geanalyseerd en besproken met het team, de MR en de bovenscholstdirecteur.

5.3 Didactisch handelen

5.3.1 Visie op didactisch handelen

Het lesgeven is de kern van ons werk. We onderscheiden pedagogisch en didactisch handelen.

Hoewel beide facetten van ons werk feitelijk onscheidbaar zijn. Van belang daarbij:

- Oog hebben voor het individu.
- Aannemen van een open houding.
- Aandacht voor wederzijds respect.
- Het hebben van een goede relatie waarin de leerling zich gezien voelt.

5.3.2 Didactisch handelen

De leraar staat centraal en doet ertoe! Zonder goede leraren, geen goed onderwijs.

5.3.3 Onze leerkracht creëert een veilig pedagogisch klimaat

We hechten veel waarde aan het pedagogisch-didactisch handelen van onze leraren. Heel bewust noemen we het 'pedagogisch-didactisch' handelen; het didactisch handelen kan namelijk niet los gezien worden van het pedagogisch handelen. Sterker nog het is een voorwaarde. Meer informatie over ons pedagogisch klimaat staat beschreven in het hoofdstuk Veiligheid.

5.3.4 Onze leerkracht heeft een goed klassenmanagement

Een andere voorwaarde die essentieel is, is een goed klassenmanagement, dat zorgt voor structuur. In onze groepen zijn duidelijke routines en regels te herkennen. Onze school heeft samen met de leerkrachten hier afspraken over gemaakt. In het najaar 2023 zijn de afspraken vastgelegd in een Kwaliteitskaart.

Enkele aandachtspunten

- De leraar zorgt voor orde en rust. Heeft overzicht, heeft overwicht, is voorspelbaar, hanteert heldere regels n.a.v. de kernwaardes en voorkomt probleemgedrag.
- De leraar zorgt voor een uitdagende leeromgeving, wisselend (thema) materialen die aansluiten bij het onderwijs en een effectieve inrichting van het lokaal (gebruik digibord, stoplicht, dagplanning zichtbaar, loopt vaste hulprondes, inrichting e.d.)
- De leraar kiest voor passende opdrachten die het bereiken van het lesdoel ondersteunt (gebruikt ondersteunende materialen, kiest juiste lesactiviteit)
- De leraar zorgt voor goed georganiseerde lesactiviteiten (lesovergang, uitleg volgens EDI 2.0, bespreekt het doel van de les, interactieve lesactiviteiten, duidelijke feedback, duidelijke afronding, verwerkingsopdracht e.d.).

5.3.5 Onze leraar benut de onderwijstijd effectief

Op onze school besteden we de leertijd effectief. Dat betekent dat we onze leerlingen passende leertijd aanbieden zodat zij zich het leerstofaanbod eigen kunnen maken. We werken vanuit een lesurentabel, een jaarplanning, een weekrooster en een dagvoorbereiding. In principe halen alle leerlingen in acht jaar de einddoelen van het basisonderwijs. Daarnaast is het mogelijk dat leerlingen uitstromen met een passende eigen leerlijn. Dit in samenspraak met ouders en de IB'er. Om de leertijd zo effectief mogelijk te benutten, zijn de volgende afspraken gemaakt en maatregelen genomen:

- Om de aanwezigheid van leerlingen tijdens de lessen te bewaken is er een verzuimprotocol.
- De leraar begint op tijd met de les.
- De leraar heeft de les goed voorbereid.
- De leraar besteedt de geplande tijd daadwerkelijk aan het lesdoel, focus op onderwijs.
- De leraar zorgt voor evenwichtige tijdsverdeling tussen instructie, inoefenen en zelfstandige verwerking.
- De leerkracht varieert de hoeveelheid leertijd afhankelijk van de onderwijsbehoeften.

5.3.6 Onze leerkracht geeft effectieve instructies

Een goede instructie is minstens zo belangrijk als de verwerking van de lesstof. Onze leerkrachten hanteren het Expliciete Directe Instructie Model.

5.3.7 Onze leraren stimuleren een actieve en zelfstandige rol bij de leerlingen

Op onze school hechten we veel waarde aan de zelfstandigheid van de leerlingen. Naast zelfstandigheid vinden we het belangrijk om de eigen verantwoordelijkheid van onze leerlingen te ontwikkelen. Het doel is om leerlingen betrokken en actief te krijgen bij hun eigen leerproces. Tijdens de uitleg maken we daarom veelvuldig gebruik van coöperatieve en interactieve werkvormen, gebruiken we wisbordjes en zetten we ICT in. Samenwerken is hierin belangrijk. Het is

vanzelfsprekend dat autonomie en eigen verantwoordelijkheid niet betekent dat de leraren de leerlingen snel en gemakkelijk loslaten. Leraren begeleiden de leerprocessen en doen dat 'op maat': leerlingen die meer begeleiding en/of sturing nodig hebben, krijgen die ook. Drie keer per jaar voeren we Leerling Leerdoel-gesprekken (leerling-leerkracht). Het doel hiervan is het stimuleren van eigenaarschap bij leerlingen, daarbij leren zij eigen leerdoelen formuleren.

5.3.8 Onze leerkracht heeft aandacht voor verschillende strategieën

De leraar helpt leerlingen met het gebruiken van verschillende oplossingsstrategieën. Dit doet de leraar o.a. door:

- Modellen
- Stimuleren van leerlingen om denkstappen hardop te verwoorden
- Leert strategieën aan en legt uit wat het nut is
- Zorgt voor interactie en reflectie

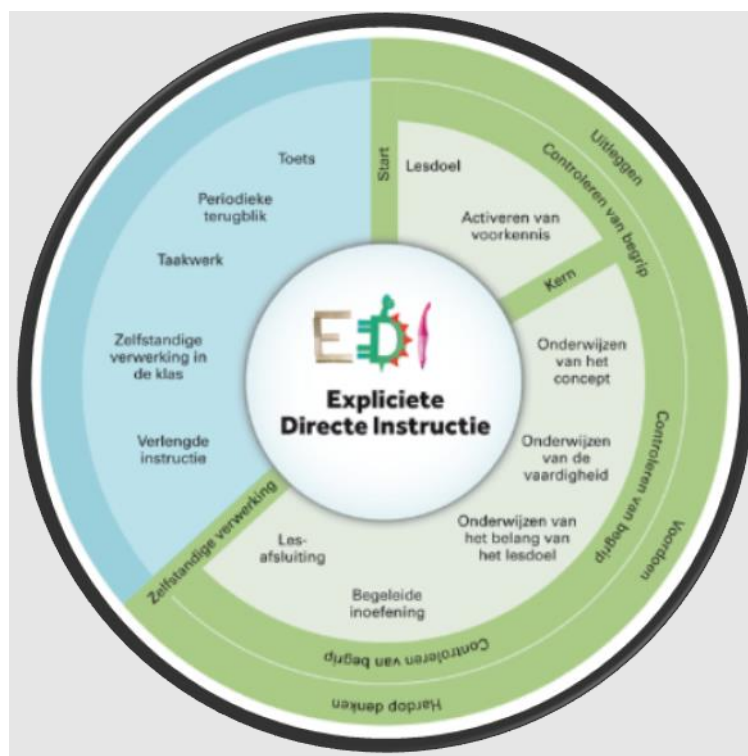
5.3.9 Onze leraar analyseert de vorderingen van leerlingen

Om de juiste instructie en lesstof aan te bieden is het van belang te weten wat leerlingen beheersen en/of lastig vinden. De leraar analyseert samen met de Intern begeleider de vorderingen van de

leerling en zorgt voor een passend aanbod. De IB'er en de leraar houden 3x per jaar een leerlingbespreking.

5.3.10 Onze leraar geeft gedifferentieerde lessen

Op onze school geven de leraren gedifferentieerd onderwijs volgens het model van EDI 2.0. We differentiëren bij de instructie en de verwerking. In het hoofdstuk ondersteuning en begeleiding beschrijven wij de gedifferentieerde lessen voor leerlingen met een eigen handelingsplan/ leerlijn.

5.4 Burgerschap

5.4.1 Visie van De Haagse Scholen op Burgerschap

‘De wereld is niet van mij. Ik ben onderdeel van de wereld, ik neem verantwoordelijkheid voor mijzelf en voel me ook verantwoordelijk voor anderen. Bovendien betekent burgerschap dat ik weet hoe ik naar mezelf kijk en hoe ik me verhoud tot de wereld.’

5.4.2 Visie Burgerschap OBS Houtrust

Onze leerlingen groeien op in een steeds complexere, pluriforme maatschappij. We vinden het van belang om onze leerlingen op een goede manier hierop voor te bereiden. Leerlingen maken ook nu al deel uit van de samenleving. Allereerst is kennis van belang, maar daar blijft het wat ons betreft niet bij. We vinden het belangrijk dat onze leerlingen op een bewuste manier in het leven staan, waarbij ze niet alleen respect hebben voor anderen, maar ook naar anderen omkijken. In de school leren wij leerlingen daarom goed samen te leven en samen te werken met anderen. Wij willen leerlingen brede kennis over en verantwoordelijkheidsbesef meegeven voor de samenleving. Het stimuleren van zelfstandigheid, aandacht voor sociale vaardigheden en bijbrengen van waarden en normen, aandacht voor sport en spel, aandacht voor cultuur en voor creativiteit zijn punten die wij belangrijk vinden binnen ons onderwijs. Burgerschapsvorming is een algemene taak voor de school. Bij burgerschapsvorming zijn behalve kennis óók houdingen en vaardigheden van belang. Dit is terug te vinden in de kerndoelen van 'Mens en samenleving'.

Per kerndoel hebben we een aanbod geformuleerd. Dit hebben we vastgelegd in de kwaliteitskaart 'Burgerschap'. Daarnaast werkt de school vanaf augustus 2023 met de methode Kwink. Daarmee maken we een verdiepingsslag in het kader van burgerschapsonderwijs.

Onze pijlers zijn de basiswaarden, te weten

- Vrijheid van meningsuiting
- Gelijkwaardigheid
- Begrip voor anderen
- Verdraagzaamheid
- Autonomie
- Afwijzen van onverdraagzaamheid
- Afwijzen van discriminatie

5.4.3 Aanpak

In de lagere groepen ligt de focus met name op SEO; kennis, vaardigheden en houdingen die leerlingen nodig hebben om zich in sociale situaties redzaam te gedragen.

In de bovenbouw richt burgerschap zich meer op de maatschappij om hen heen; kennis, vaardigheden en houdingen om als burger deel uit te maken van en een bijdrage te leveren aan de Nederlandse maatschappij.

5.4.4. Kenmerken buurt

- Weinig tot geen financiële problemen of armoede.
- Weinig ongelijkheid, zelfde soort cultuur met daarbij behorende normen/ waarden.
- Weinig diversiteit in etnische achtergrond.
- Stille buurt, weinig geweld/ vandalisme.
- Ouders voeden hun kinderen over het algemeen beschermend op.
- Betrokken ouders.
- Openbare school, weinig religie in de wijk.
- Sport vinden de ouders belangrijk voor de kinderen.

De komende planperiode zoeken we naar mogelijkheden andere culturen dichterbij onze populatie te brengen.

5.4.5 Doelen

- Democratisch handelen
- Maatschappelijk verantwoord handelen
- Omgaan met conflicten
- Omgaan met verschillen

5.4.6 Meetinstrument

De Haagse Scholen heeft besloten dat alle scholen in het voorjaar het meetinstrument Burgerschap Meten afnemen in groep 7. Daarmee breng je in kaart wat leerlingen weten, kunnen en vinden op het terrein van burgerschap, het instrument 'meet' de burgerschapscompetenties van leerlingen. Afname duurt ongeveer een uur en je krijgt een heldere rapportage van de groep die het heeft ingevuld. Deze rapportage helpt de school bij het ontwikkelen van beleid en het schrijven van het schoolplan/ jaarplannen.

Schoolplan 2023 – 2027 OBS Houtrust

6. Onderwijskundig beleid

6.1 De inhoud van ons onderwijs

In de onderstaande tabel wordt weergegeven hoe ons onderwijsaanbod eruitziet en welke leermiddelen en methodes wij hierbij gebruiken. Naast de wettelijk voorgeschreven inhoud en in deze tabel onze eigen ambities en het daaraan gekoppelde aanbod ook terug te vinden. Onze eigen ambities vloeien voort uit onze gezamenlijke ambities vanuit De Haagse Scholen en/of wat onze leerlingpopulatie 'extra' nodig heeft.

Vak	Methode	Groep	Methodetoets	Cito
Rekenen	Pluspunt	3-8	Ja	RW
Taal en spelling	Taal Actief 5	4-8	Ja	SP, SPW, WS
Aanvankelijk lezen	Veilig leren lezen KIM	3	Ja	SP, WS
Technisch lezen	Blink	4-8	Nee	DMT, AVI
Begrijpend lezen	Blink	4-8	Ja	BL
Studievaardigheden	Blits	5-8	Ja	Studievaardigheden
Schrijven	Pennenstreken Schrijfdans	1-8 1-2	Ja	Nee
Kleutermethode	Thematisch werken	1-2	Nee	Nee
Engels	Take it easy	1-8	Ja	Nee
Frans	En Action	7-8	Ja	Nee
Aardrijkskunde	Blink	4-8	Ja	Doorstroomtoets
Geschiedenis	Blink	4-8	Ja	Doorstroomtoets
Biologie/natuur/techniek	Blink	4-8	Ja	Doorstroomtoets
Verkeer	Veilig Verkeer Nederland	5 1-4	Ja	Nee
Burgerschap /SEO/ vormingsleer	Kwink	1-8	Nee	Nee, MKG
Tekenen		1-8	Nee	Nee
Handvaardigheid		1-8	Nee	Nee
Muziek	Vakleerkracht	1-8	Nee	Nee
Bewegingsonderwijs	Vakleerkracht Gympedia	1-8	Nee	Nee

6.1.1 Doorgaande leerlijn

Op onze school gebruiken we eigentijdse methodes die voldoen aan de SLO [kerndoelen](#) en de [referentieniveaus](#) omvatten. In bouw- en teamvergaderingen en studiedagen worden ervaringen uitgewisseld en afspraken gemaakt als we afwijken van de methode en/of aanvullingen doorvoeren. Afspraken leggen we per vakgebied vast in een kwaliteitskaart. Financieel gezien schrijven we een methode af in 8 jaar tijd, hiervoor gebruiken we een planning die tevens is ingebed in de begroting.

6.1.2 Kleuteronderwijs

Bij de kleuters gebruiken we in principe geen vaste taal en rekenmethodes. Hier werken we thematisch op basis van spelend leren, waarbij de inhoud is afgestemd op de SLO-doelen. We hebben een beredeneerd aanbod met een tweejarige thema cyclus waarin doelen centraal staan. De doelen worden aangeboden door middel van spelend leren. De doelen worden per periode uitgewerkt door de kleuterbouw in MijnKleutergroep en wordt afgestemd op de leerdoelen in groep 3. Spelend leren betekent dat leerlingen leren door middel van spel. Door spel wordt de fantasie, creativiteit en het leren van het jonge kind gestimuleerd. Ze leren omgaan met problemen, uitdagingen, samenwerken, communiceren, kiezen, ze leren van elkaar enz. Onder een rijke leeromgeving verstaan wij een omgeving waar veel variatie is in materiaal en activiteiten. In een rijke leeromgeving voor een jong kind is veel materiaal aanwezig met een open karakter, waar de fantasie van de leerling mee geprikkeld kan worden en dat uitdaagt tot spel. De hoeken en materialen veranderen mee met het thema en zorgen voor variatie en uitdaging. Kinderen helpen meedenken wat er in de hoeken aanwezig kan zijn en kunnen aangeven wat zij nodig hebben om mee te spelen. In een rijke leeromgeving is er veel tijd voor (samen)spel. Taal- en rekendoelen zijn terug te vinden in de hoeken en tijdens kringactiviteiten. Instructies geven wij in de grote en kleine kring in verhaalvorm en spel, bij voorkeur met beweging. Tijdens het vrij spelen biedt de leerkracht instructie door spelbegeleiding. In de grote kring kunnen er groepsactiviteiten plaatsvinden zoals bijvoorbeeld voorlezen, zingen, dansen en reken- en taalspelletjes.

6.1.3 Taalleesonderwijs

Het vakgebied Nederlandse taal krijgt veel aandacht in ons curriculum d.m.v. de methode Taal Actief 5 en Blink. We geven de leerlingen een stevige basis meegeven. Taal is nodig voor goede en effectieve communicatie. Om de wereld om je heen goed te kunnen begrijpen is het nodig om de taal adequaat te leren gebruiken. Ook bij andere vakken is taal nodig. Het is belangrijk dat leerlingen snel goed kunnen lezen, omdat ze daardoor de informatie bij de andere vakken kunnen begrijpen en gebruiken. We besteden daarnaast veel tijd aan begrijpend lezen. Onze school beschikt over een kwaliteitskaart Blink en een Taal- leescoördinator.

6.1.4 Wereldoriëntatie (oriëntatie op jezelf en de wereld)

Onder wereldoriëntatie verstaan we: aardrijkskunde, geschiedenis, natuur/techniek, gezond gedrag en verkeer. Dit is geïntegreerd in de methode Blink Wereld, zie kwaliteitskaart. Leerlingen oriënteren zich op de natuurlijke (leef)omgeving en op verschijnselen die zich daarin voordoen. Leerlingen oriënteren zich ook op de wereld, dichtbij en veraf, toen en nu en maken daarbij gebruik van cultureel erfgoed. Wij zijn van mening dat Blink Wereld geschikt is om projectmatig te werken waarbij de 21^e -eeuwse vaardigheden tot uiting komen.

6.1.5 Kunstzinnige oriëntatie

Naast de basisvakken en zaakvakken bieden wij kunstzinnige vorming aan. Wij werken met een vakleerkracht AMV (algemene muzikale vorming) voor klas 1 t/m 4. In klas 5 t/m 8 worden interdisciplinaire kunstlessen lessen verzorgd. Binnen deze lessen is het uitgangspunt klank/muziek en worden gecombineerd met verschillende kunstdisciplines zoals beeldende vorming, theater, media, techniek en poëzie. Daarnaast laten we leerlingen kennis maken met kunst en cultuur o.a. door een uitgebreid cultuurprogramma en werken we met projecten op gebied van cultuur, beeldende vorming en talentontwikkeling. Op het lesprogramma is tijd ingeroosterd voor teken- en handvaardigheidslessen.

6.1.6 Bewegingsonderwijs

Ons motto 'Uitdagend en Sportief', legt de focus op het belang van bewegingsonderwijs. Bewegingsonderwijs is wat ons betreft een zaak van hoofd, hart en handen. Al jaren profileert onze school zich op dit vlak; leerlingen krijgen 4x per week gymles van een (vak)leerkracht. Leerlingen bewegen op hun eigen bewegingsniveau en maken kennis met een breed sportaanbod. We maken onze leerlingen bewust van het feit dat beweging naast plezier ook goed is voor de gezondheid en samenwerking. In de jaarplanning zijn diverse sportevenement opgenomen zowel intern als extern. Verder werken we met een schoolsportcoördinator die verschillende nieuwe sporten aanbiedt. Dit vindt plaats buiten schooltijd.

Wij hebben het certificaat 'Gezonde school' op het deelgebied sport en bewegen. In 2019 zijn wij voor de tweede keer uitgeroepen tot 'sportiefste school van Den Haag'.

Naast de gymlessen is bewegend leren een onderdeel van ons lesprogramma. Dit wordt ingezet ter verwerking of inoefenen van lesstof. Zie ambitie/kwaliteitskaart.

6.1.7 Vreemde talen

Beheersing van de Engelse taal is van belang door de toenemende internationalisering en het veelvuldige gebruik van (social)media. Naar aanleiding van onderzoek of het uitbreiden van onze Engelse lessen passend is bij onze populatie, bieden wij vanaf augustus 2023 de Engels taal aan in een doorgaande lijn van groep 1 t/m 8. (Voorheen was dit vanaf groep 5)

Om extra uitdaging te bieden en aan te sluiten bij het VO, is het mogelijk dat leerlingen van groep 7 en 8 zich inschrijven voor Franse les. De Franse les vindt 1x per week voor schooltijd plaats. Dit facultatief aanbod wordt jaarlijks bekeken.

6.1.8 ICT

ICT neemt in ons onderwijs een steeds belangrijkere plaats in. De maatschappij van nu vraagt om digitale geletterdheid bij alle leerlingen. We leren onze leerlingen planmatig om veilig, effectief, kritisch en bewust gebruik te maken van digitale toepassingen. De digiborden en tablets zijn hierbij onmisbaar in ons onderwijs. De leraren gebruiken ICT in hun lessen en borgen dat de leerlingen aan de slag gaan met hun device en de bijbehorende software of programma's.

Onze missie op het gebied van ICT: De stip op de horizon, het anders organiseren van ons onderwijs waarbij wij leerlingen voorbereiden op de digitale wereld en eigentijds, toekomstbestendig onderwijs waarin ICT een belangrijke rol speelt.

Onze visie hierbij is dat we ICT inzetten ten behoeve van kwaliteitsverbetering van het onderwijs en dat er evenredig aandacht wordt besteed aan de pijlers:

- Visie
- Deskundigheid
- Digitale Leermiddelen
- ICT-infrastructuur

De uitwerking van deze missie en visie en de doorgaande lijn ICT staat uitgebreid omschreven in het ICT-beleidsplan 2023- 2027.

6.1.9 Vormingsonderwijs

Binnen burgerschap, middels de methode Kwink, is er aandacht voor geestelijke stromingen. Onze school heeft hiernaast de mogelijkheid om vormingsonderwijs aan te bieden. Leerlingen kunnen middels deze lessen die 1x per week worden aangeboden meer te weten komen over religie of levensbeschouwing. Vormingsonderwijs is vrijwillig en wordt door een externe, speciaal opgeleide vakdocent verzorgd. De lessen vinden 1 x per week onder schooltijd plaats voor de groepen 5 en 6 en duren 3 kwartier. Afhankelijk van het aantal leerlingen dat zich hiervoor opgeeft, regelt de school de organisatie hiervoor.

6.1.10 Versnellen, vertragen, doubleren

In het kader van passend onderwijs sluiten wij ons lesprogramma aan bij de ontwikkelingsbehoefte op cognitief en sociaal-emotioneel vlak van de leerling. Te allen tijde worden de ouders hierbij betrokken. Wij volgen de leerlingen middels een volgsysteem vanaf de start op de basisschool. Hierbij analyseren wij de cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkeling.

Als de leerkracht en de intern begeleider van mening zijn dat het voor de ontwikkeling van een leerling beter is om te versnellen, vertragen of te doubleren vindt er tijdig overleg plaats met de ouders/ verzorgers.

Versnellen: Als een leerling zich sneller ontwikkelt dan op grond van zijn/haar leeftijd, kan er besloten worden de leerling eerder naar een volgende groep te laten gaan.

Vertragen: Als een leerling op grond van leeftijd naar groep 3 zou mogen, maar er qua ontwikkeling (cognitief en sociaal-emotioneel) nog niet volledig aan toe is, blijft de leerling langer in de kleutergroep.

Doubleren: Als een leerling in groep 3 t/m 8, in de loop van het schooljaar een achterstand heeft opgelopen, kan het zijn dat de leerling doubleert wat betekent dat hij/zij in dezelfde jaargroep blijft. Dit houdt niet automatisch in dat de leerling de hele lesstof volledig moet herhalen.

In alle gevallen wordt een plan van aanpak opgesteld door de groepsleraar en IB.

De eindbeslissing voor een van deze bovengenoemde aspecten ligt bij de directie van de school en is bindend.

6.1.11 BOVO

In groep 7 en 8 vinden de voorbereidingen plaats voor de overgang naar het voortgezet onderwijs (VO). Hieronder vindt u het tijdspad.

Afspraken en tijdspad betreft overgang PO – VO

- Tijdens de informatieavond in september worden de ouders aan de hand van de jaarplanning van BOVO Haaglanden en het Protocol: Schooladvies groep 8, geïnformeerd over de stappen die genomen moeten worden voor de overgang naar het voortgezet onderwijs.
- Tussen 1 oktober en 15 november meldt de IB'er ons aan voor de doorstroomtoets.
- In oktober worden de NIO-toets en de eerste toetsen van Cito Leerling in beeld afgenomen.
- In november nemen de leerlingen van groep 8 deel aan de provo-bezoekmiddagen.
- De leerkrachten van de groepen 6, 7, 8, de IB'er en de directeur bepalen het voorlopig schooladvies. De criteria daarbij zijn: NIO-toets, Cito-resultaten, motivatie en werkhouding van de leerling.
- Het voorlopig schooladvies wordt tussen 10 en 31 januari gegeven, tijdens een gesprek met ouders en leerling.
- De ouders ontvangen vanuit Onderwijs Transparant een concept aanmeldformulier met het voorlopig basisschooladvies en de voorkeurslijst. Hiermee kunnen de ouders zich oriënteren bij VO-scholen.
- De ouders worden uitgenodigd om de ouderrol aan te maken in Onderwijs Transparant. Dit is nodig voor de digitale aanmelding in het VO
- Uiterlijk 24 maart wordt het definitief schooladvies gegeven, bij dit advies wordt ook het resultaat van de doorstroomtoets meegenomen. De ouders ontvangen via de ouderrol het aanmeldformulier en de voorkeurslijst.
- De ouders en leerlingen bezoeken de open dagen van het voortgezet onderwijs.
- In februari wordt de Doorstroomtoets afgenomen.
- In de laatste week van maart kunnen de ouders hun kind aanmelden bij de school van eerste keuze, via de ouderrol van OT. Precieze datum in jaarplanning BOVO Haaglanden.
- In april wordt de definitieve plaatsing bekend gemaakt in Onderwijs Transparant.
- Mocht het resultaat van de doorstroomtoets hoger zijn dan het basisschool advies, dan moet de school het advies aanpassen. Wanneer het beter voor de leerling is om het advies te handhaven, dan gaat dat in overleg met de ouders/verzorgers.
- Een eventueel aangepast advies wordt via OT doorgegeven naar het VO

6.1.12 NPO

De ingezette interventies zullen voortgezet worden de komende jaren, deze worden in de nieuwe jaarplannen verder vormgegeven. In de bijlage schoolprogramma NPO zijn de interventies aanpak, tijdspad, evaluatiecriteria, financiën en conclusies beschreven.

6.1.13 HEA Subsidies

N.v.t.

6.2 Ondersteuning en begeleiding

6.2.1 Op weg naar inclusiever onderwijs

Onze wettelijke opdracht is een passende plek en gelijke onderwijskansen te bieden aan ieder kind. Hiervoor werken onze scholen samen in samenwerkingsverbanden. Bijna alle scholen van De Haagse Scholen maken deel uit van het samenwerkingsverband SPPOH (Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden). Dit geldt niet voor de (V)SO-scholen, deze participeren in meerdere samenwerkingsverbanden. Het gezamenlijke doel binnen SPPOH is om voor elk kind op de meest passende plek het best passende onderwijs te realiseren. Hierbij streven we op de langere termijn naar inclusiever onderwijs, waarbij leerlingen met en zonder ondersteuningsbehoeften steeds meer samen en dicht bij huis naar school kunnen.

De scholen werken op drie niveaus aan passend onderwijs: 1) de basisondersteuning, 2) extra ondersteuning door arrangementen (voor een individuele leerling of een klein groepje leerlingen) en 3) extra ondersteuning door plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. Daarnaast heeft elke school een schoolondersteuningsprofiel opgesteld. Met deze profielen willen we ouders en andere scholen laten zien wat de scholen bieden aan basisondersteuning en extra ondersteuning. Zie het ondersteuningsplan van SPPOH voor meer informatie.

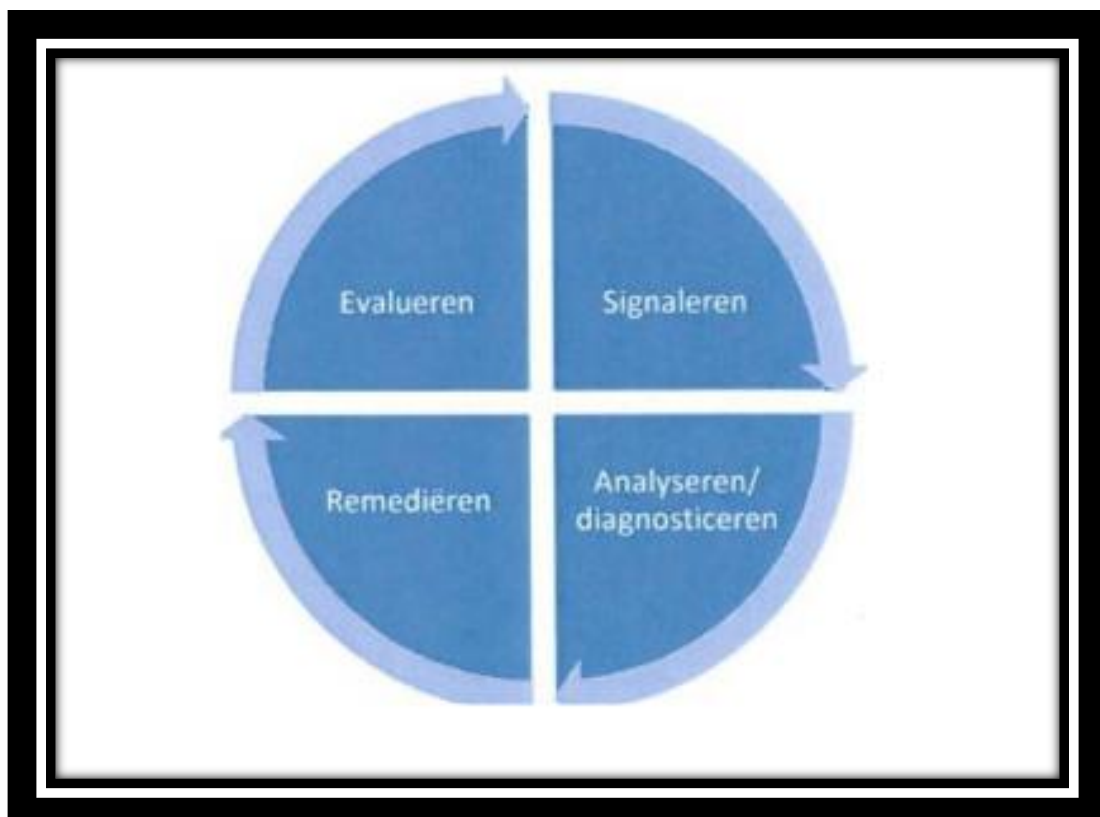
Het versterken en verbreden van de basisondersteuning van scholen zodat we eerder bepaalde problematiek bij kinderen kunnen signaleren en bijsturen, is een belangrijk speerpunt voor De Haagse Scholen. Verschillende scholen zetten zich hiervoor in, onder andere door meer samen te werken met kinderopvangpartners en jeugdzorg of door specifieke expertise te ontwikkelen op het gebied van bijvoorbeeld houding en gedrag of het jonge kind. Hierbij benutten we zoveel mogelijk elkaars expertise. Om een passend aanbod te kunnen bieden aan ieder kind, is het versterken van de samenwerking tussen het reguliere basisonderwijs, SBO, SO, samenwerkingsverband en

maatschappelijke partners heel belangrijk. Verschillende scholen van De Haagse Scholen werken met andere scholen en/of maatschappelijke partners samen aan een passend aanbod voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften.

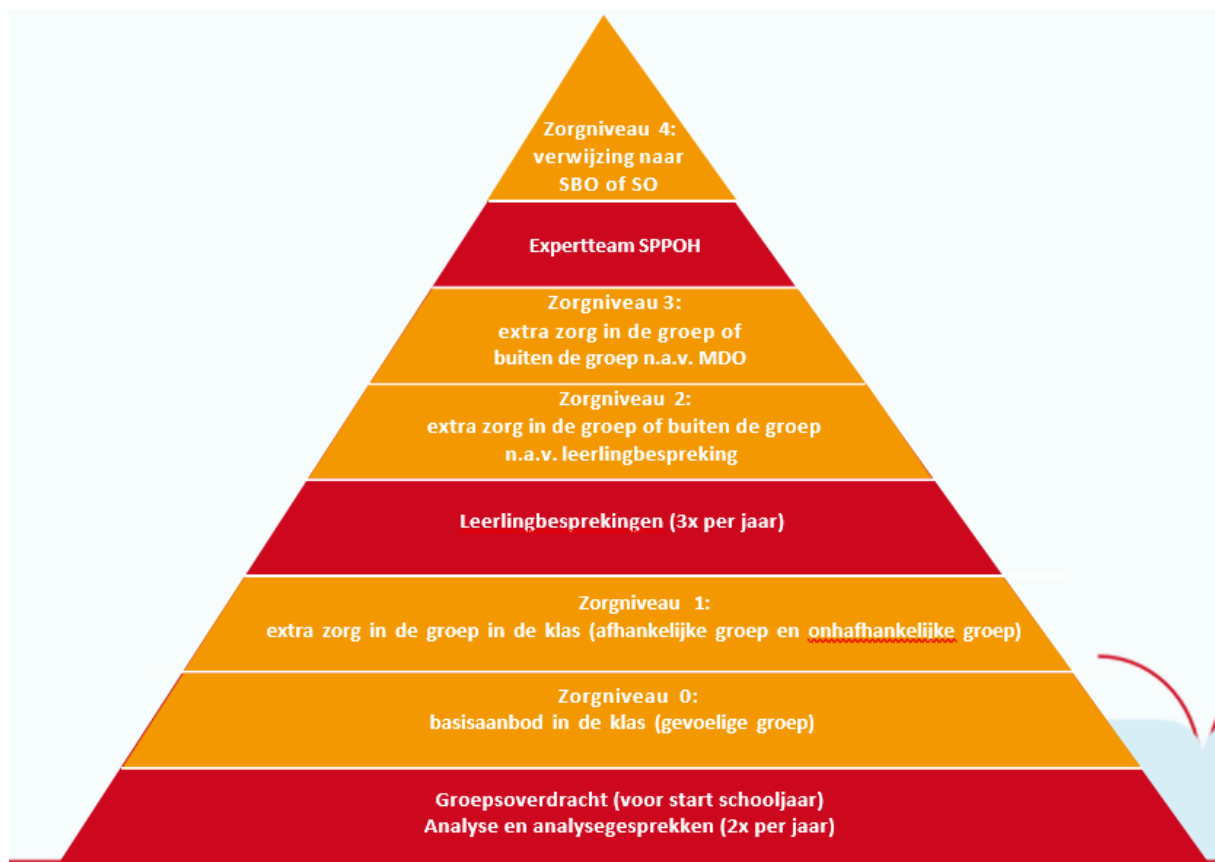
6.2.2 De ondersteuningsstructuur op school

De ondersteuningsstructuur van de school is het systeem waarmee de school het onderwijs evalueert en de ontwikkeling van individuele leerlingen volgt, ook wel de zorgstructuur genoemd. Onderdeel hiervan is een team dat de uitvoering van de basisondersteuning en extra ondersteuning coördineert en stimuleert. Dit team geeft deze ondersteuning vorm samen met onder meer de leerling, de leerkracht(en), ouders, de adviseur passend onderwijs van het samenwerkingsverband, de schoolmaatschappelijk werker en andere deskundigen. In het schoolplan wordt beschreven wie en met welke expertise onderdeel is van die ondersteuningsstructuur en hoe dit zichtbaar wordt gemaakt voor de leerkrachten, ouders en leerlingen.

De basis van goede zorg komt het best tot uitdrukking middels onderstaand proces. Een cyclisch proces dat op alle niveaus van zorg toepasbaar is.

Onze school wil kwalitatief goed onderwijs aanbieden. Omdat niet alle kinderen dezelfde onderwijsbehoeften hebben, hebben we een indeling gemaakt van zorgniveau.

6.2.3 Zorgniveau 0: basisaanbod in de groep door eigen leerkracht

De leerkracht biedt een uitdagend en stimulerend aanbod aan dat past bij het niveau van de groep. Op basis van een groepsanalyse aan het begin van het schooljaar en de groepsoverdracht maakt de leerkracht een verdeling in 3 niveaugroepen. Het basisniveau dat de leerkracht aanbiedt, zien wij als zorgniveau 0. Deze leerlingen hebben geen extra zorg nodig. Gedurende het jaar blijft de leerkracht signaleren op basis van observaties tijdens de lessen, methodegebonden toetsen en Cito-toetsen. Op basis van deze gegevens kunnen leerlingen in een andere niveaugroep worden geplaatst. De methodes geven tegenwoordig meer en meer de mogelijkheid om per lesdoel kinderen in te delen in verschillende aanpakken.

Instrument

- Groepsoverdracht tussen oude en nieuwe leerkracht + IB (bepalen onderwijsbehoeften)
- Analyse Cito Midden/Eind door groepsleerkracht
- Observaties en analyse van methodegebonden toetsen

6.2.4 Zorgniveau 1: extra zorg in de groep door eigen leerkracht

Op dit zorgniveau krijgen de kinderen een iets andere aanpak. Dit zorgniveau past binnen onze reguliere differentiatie binnen de groep. Hier vallen zowel de kinderen onder die in de instructie afhankelijke groep vallen, als kinderen die in de instructie onafhankelijke groep vallen. De leerkracht heeft in een overzicht inzichtelijk gemaakt welke kinderen (structureel) deze afwijkende aanpak krijgen. Indien voor deze groepen een afwijkende aanpak is t.o.v. wat de differentiatie in de methode aangeeft, maken we hier een apart handelingsplan voor. Indien deze kinderen de differentiatie aanpak van de methode volgen (meeste gevallen) dan wordt er geen handelingsplan gemaakt. Tijdens de rapportgesprekken en/of oudergesprekken informeren we ouders over de zorg die een kind ontvangt.

Instrument

- Groepsoverdracht door leerkracht, IB'er en oude leerkracht (bepalen onderwijsbehoeften)
- Analyse Cito midden/eind door groepsleerkracht
- Observaties en analyse van methodegebonden toetsen

6.2.5 Zorgniveau 2: extra zorg in de groep of buiten de groep n.a.v. leerlingbespreking

Indien een leerling opvallend scoort en binnen de groep al extra zorg heeft ontvangen van de leerkracht, zal de leerkracht de hulp inroepen van de Intern begeleider (IB'er). Ook leerlingen die excellent scoren en meer uitdaging nodig hebben (score Cito en methode gebonden toetsen) worden met de IB'er besproken. De IB'er zal samen met de leerkracht nader onderzoeken wat het probleem zou kunnen zijn en welke hulp deze leerling extra nodig heeft. Dit kan zijn:

- Ondersteuning binnen of buiten de groep: leerkracht is integraal verantwoordelijk en maakt een handelingsplan.
- Specifieke aandacht binnen de groep.
- Extra oefening (op school en/of thuis).
- Levelwerk (extra uitdaging naast het 'gewone' werk in de klas).

Deze stap zet de school in principe n.a.v. de leerlingbespreking (leerkracht-IB). Deze vinden drie keer per jaar plaats. Tijdens deze besprekingen bespreken de leerkracht en IB'er alle leerlingen. Er wordt nogmaals gekeken naar wat de individuele onderwijsbehoeften zijn van de leerling (belemmerende en stimulerende factoren). De IB'er maakt verslag en deelt het verslag met de leerkracht. De leerkracht betreft in deze fase ook het kind en de ouders

(indien dit niet al eerder is gebeurd). Ook leerlingen die ver boven het gemiddelde scoren, worden besproken. Bij twijfel over het niveau van een leerling kan er besloten worden een individueel onderzoek te laten doen (Bazal groep). Dit wordt met de ouders besproken door de leerkracht.

Instrument

- Leerlingbespreking.
- Extra onderzoek door IB'er.

6.2.6 Zorgniveau 3: extra zorg in de groep of buiten de groep n.a.v. MDO

Indien de extra hulp binnen de klas en buiten de klas niet oplevert dat een leerling het niveau weer aan kan binnen de groep, wordt een leerling besproken in het Multi Disciplinaire Overleg (MDO). Ouders moeten hier toestemming voor geven. In het overleg nemen directie, IB'er, leerkracht, Schoolmaatschappelijk werk, Adviseur SPPOH, jeugdgezondheidszorg medewerker, schoolpsychologe (HCO) en de ouders van de betreffende leerling deel. Tijdens dit overleg kunnen externen advies geven m.b.t. de ondersteuning van de leerling. Eventueel kan er geadviseerd worden aanvullende onderzoeken te laten doen door een externe partij (bijvoorbeeld een intelligentie onderzoek).

Verslag

Van het overleg wordt er door de IB'er een verslag gemaakt. De ondersteuning die gegeven zal gaan worden op basis van het overleg wordt vastgelegd in een handelingsplan (groepsplan of individueel plan). De ondersteuning zal worden gegeven door de onderwijsondersteuners (buiten de klas) en door de eigen leerkracht (binnen de klas). Ook kan het advies zijn om extra ondersteuning te bieden door een externe partij. Tot slot is het ook mogelijk om voor deze leerling een ontwikkelingsperspectief (OPP) te schrijven waarmee we besluiten dat het kind op een ander niveau zal uitstromen vanuit de basisschool naar de middelbare school. Alle stappen worden in overleg met de ouders genomen.

Instrument

- MDO-vergadering
- Eventueel aanvullend onderzoek externe partij

6.2.7 Zorgniveau 4: verwijzing naar SBO of SO

Wanneer er opnieuw geconstateerd wordt dat een leerling alsnog te weinig of niet vooruit is gegaan kan een leerling opnieuw besproken worden in het MDO. De school geeft aan niet te kunnen voldoen aan de onderwijsbehoeften van de leerling en acht zichzelf handelingsverlegen. In het MDO kan vervolgens besloten worden een 'groeidocument' op te stellen (opgesteld door IB, in overleg met de adviseur SPPOH en iemand met de expertise vanuit het S(B)O en ouders van de leerling) om deze voor te leggen aan het Expertise Team SPPOH. Er kan dan geadviseerd worden:

1. Nieuwe school in eigen stadsdeel of gemeente.
2. Verwijzing naar Speciaal basisonderwijs (SBO).
3. Verwijzing naar Speciaal onderwijs (SO).
4. Arrangement op eigen school.

6.2.8 Handelingsgericht werken

In Haaglanden hebben we afgesproken dat we de onderwijsontwikkeling van kinderen volgen door de uitgangspunten van Handelingsgericht Werken te gebruiken. Hieronder verstaan we dat de school vanuit overzicht (wat is bekend) en inzicht (verklarende factoren) tot een passend uitzicht (passend aanbod) voor een leerling komt. Hierbij wordt de ontwikkeling van de leerling regelmatig geëvalueerd en worden zo nodig de doelen of het plan van aanpak voor de leerling bijgesteld. Scholen werken doelgericht en denken in mogelijkheden.

7. Veiligheid

Veiligheid is in toenemende mate een aandachtspunt in de samenleving, ook binnen het onderwijs. Van scholen wordt verwacht dat ze alles doen wat nodig is om leerlingen en onderwijspersoneel een veilige omgeving te bieden. Dit houdt in dat er een prettige sfeer is op school. Incidenten zoals ongepast gedrag, intimidatie, diefstal en agressie worden voorkomen. Dat kan door op tijd te signaleren en hier gericht tegen op te treden. Dit geldt ook voor het bestrijden van pestgedrag.

Onze scholen zijn een afspiegeling van een snel ontwikkelende samenleving. Hierdoor kunnen veiligheidsvraagstukken ontstaan en om daar goed mee om te kunnen gaan gelden er wettelijke verplichtingen en regels. Sinds augustus 2016 zijn scholen wettelijk verplicht om te zorgen voor sociale veiligheid op school. Dit vraagt van scholen dat ze een actief veiligheidsbeleid voeren, de effecten van dit beleid monitoren en een aanspreekpunt aanstellen om het beleid tegen pesten te coördineren.

7.1 Veiligheidsplan

Wij zijn van mening dat leerlingen zich alleen optimaal kunnen ontwikkelen als de school een veilige plek is en als leerlingen goed in hun vel zitten. Om die reden kiezen we er dan ook voor om binnen ons schoolplan hier een apart hoofdstuk voor in te richten. Het geeft aan welk belang wij hieraan hechten. Om de veiligheid van onze leerlingen (maar ook leerkrachten en ouders) te waarborgen hebben wij een veiligheidsplan opgesteld.

7.2 Sociale veiligheid

Leerlingen doen op school niet alleen vakkennis en –vaardigheden op, het is ook de plek waar zij leeftijdsgenoten ontmoeten, kennis maken met de samenleving, met normen, waarden en omgangsvormen. Daar hoort bij dat zij leren, oefenen en soms ook grenzen overschrijden. Didactiek en pedagogiek begeleiden dit leer- en ontwikkelingsproces. In een veilig schoolklimaat zijn er grenzen en regels, wordt adequaat opgetreden tegen grensoverschrijdend gedrag en worden leerlingen aangemoedigd om positief gedrag te laten zien.

Een schoolbrede aanpak

Wij vinden het van belang dat we op onze school op verschillende niveaus aandacht besteden aan het onderwerp sociale veiligheid. Zowel op individueel, klassenniveau als op schoolniveau. Binnen de klassen wordt er over gesproken. Ook beschikt onze school over een contactpersoon en een anti-pest coördinator en kunnen we eventueel een schoolmaatschappelijk werker inschakelen. Daarnaast vinden wij het van belang dat ook ouders en de omgeving betrokken zijn bij dit onderwerp.

Inzet van een methode

We gaan werken met de methode Kwink waarbij we structureel aandacht geven aan sociaal-emotionele ontwikkeling en normen en waarden. Hierdoor maken we het onderwerp structureel bespreekbaar. Daarnaast maken we gebruik van de lessen van bureau Halt over Social Media en Normen en Waarden.

Duidelijke normen en waarden

We streven naar een goede sfeer op onze school waarbij respect voor elkaar centraal staat. Wij proberen positief gedrag te belonen en tolereren ongewenst gedrag niet.

Metten van sociale veiligheid en welbevinden

Jaarlijks meten wij bij de leerlingen vanaf groep 5 hun gevoel van veiligheid en het welbevinden. De afgelopen jaren scoorde de school op deze gebieden positief (cijfers boven de benchmark).

De school beschikt over een digitaal registratiesysteem voor incidenten. Jaarlijks analyseren we de gegevens en stellen op basis daarvan verbeterpunten vast. Incidenten worden in eerste instantie afgehandeld door de leraar. Als zaken niet opgelost kunnen worden, wordt de IB'er of directie betrokken bij de afhandeling. Ook ouders worden betrokken bij de aanpak van incidenten. De school beschikt over een klachtenregeling (zie schoolgids) en heeft een interne contactpersoon en externe vertrouwenspersoon. Daarnaast heeft de school een pestprotocol en een protocol schorsing en verwijdering. In de schoolgids en het informatieboekje worden ouders uitgebreid geïnformeerd over aspecten van veiligheid.

Op school zijn de volgende protocollen aanwezig:

- Protocol schorsing en verwijdering
- Klachtenregeling en contactpersoon
- Pestprotocol en schoolregels
- Registratie incidenten gedrag
- Meldcode huiselijk geweld

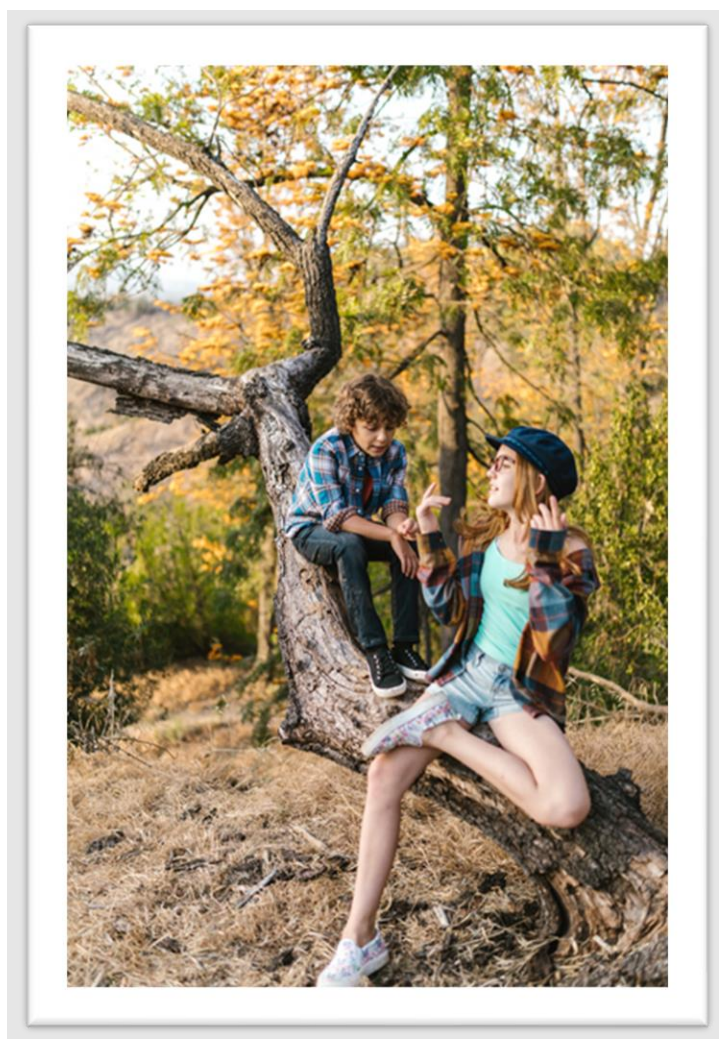
7.3 Fysieke veiligheid

Naast sociale veiligheid moet de school ook fysiek veilig zijn. We doelen dan op een veilig schoolgebouw, een veilige route naar school en natuurlijk een veilig schoolplein. In de school zijn alle leerkrachten opgeleid als BHV'ers en er zijn EHBO'ers. De school beschikt tevens over een veiligheidscoördinator. Onze school werkt met Arbomeester2. We registreren ongevallen in ESIS. Op die manier kunnen we tekortkomingen aan het gebouw en/of materialen in kaart brengen en acties plannen. Voor de speeltoestellen is een logboek aanwezig voor het bijhouden van onderhoud. Jaarlijks worden alle speeltoestellen gekeurd. De brandweer heeft een gebruiksvergunning afgegeven. Op de school is een ontruimingsplan aanwezig. In ons veiligheidsplan staat beschreven welke maatregelen de school neemt om de fysieke veiligheid te waarborgen.

Op school zijn de volgende protocollen aanwezig

- Ontruimingsplan
- Registratiesysteem ongelukken
- Controlelijst speeltoestellen
- Controles brandvoorzieningen en noodverlichting

- Controles gymmaterialen
- Risico-inventarisatie & evaluatie (RIE)
- Protocol medische handelingen

8. Kwaliteitszorg

8.1 Missie, belofte en ambitie

Onze missie, beloften en ambities geeft de gezamenlijke visie van De Haagse Scholen op goed onderwijs weer. Naast de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs vormt dit het uitgangspunt voor ons kwaliteitszorgbeleid.

Kwaliteitszorg gaat voor ons niet alleen over monitoring, verdere verbetering en verantwoording afleggen over onderwijskwaliteit. Het gaat ook om ontwikkeling en samen nieuwe dingen leren. Juist hier liggen kansen voor meer onderwijskwaliteit op de langere termijn. Deze opvattingen komen terug in ons kwaliteitszorgsysteem. We monitoren, verbeteren en borgen de verschillende aspecten van kwaliteit. Hiervoor hanteren we een bovenschools kwaliteitskader met eisen aan het onderwijs. Dit is gebaseerd op de deugdelijkheidseisen van de Inspectie van het Onderwijs en onze eigen ambities. Daarin staan ontwikkeling, innovatie en samen leren centraal. We gebruiken verschillende instrumenten van kwaliteitszorg, op schoolniveau en bovenschools. Deze instrumenten brengen allerlei soorten data en kwalitatieve informatie over kwaliteit in beeld. Het beeld dat deze instrumenten schetsen is bedoeld als input voor de dialoog over de kwaliteit en ontwikkeling van scholen en bestuur.

8.1.1 Ambitie OBS Houtrust

Onze kwaliteitszorg richt zich naast de resultaten ook op het onderwijsleerproces en pedagogisch klimaat en onze eigen kwaliteitszorg/cultuur.

OBS Houtrust is een 'goede' school en dat willen we graag blijven! Daarom hebben wij vastgelegd wat wij verstaan onder kwaliteit, hoe we de kwaliteit meten, wat we willen meten, wanneer we meten en indien nodig verbeteren.

Doen we de goede dingen?

Als school is het belangrijk de focus te houden op onderwijsontwikkeling en analyseren van resultaat. Het is daarom essentieel om je ambities en doelen te bepalen. Wij bepalen dit als schoolteam gezamenlijk en hebben deze ambities/doelen gebaseerd op:

1. Basis van het recent inspectiekader.
2. Strategisch beleid en ambities van ons bestuur.
3. Kwaliteitsbeeld en bezoek.
4. Aangevuld met onze eigen visie en ambities.

Wij leggen dit vast volgens een vaste procedure:

- ✓ Schoolplan
- ✓ Jaarplan >>> werkgroepen, scholingsplan, vergaderrooster, borgingsdocumenten
- ✓ Jaarverslag
- ✓ Opbrengst kwaliteitsbezoek
- ✓ Audit

8.1.2 Schoolplan

Een keer in de vier jaar maakt de school een schoolplan. In het schoolplan beschrijven we uitgebreid hoe de school werkt en onderbouwen we het schoolbeleid. Tevens beschrijven we in dit plan onze ambities en waar de school de komende jaren aan gaat werken. Uiteraard gebruiken de opbrengsten van diverse meetinstrumenten bij het opstellen van dit plan. Ook de MR heeft een belangrijke rol bij het vaststellen van het schoolplan. Zij heeft uiteindelijk instemmingsrecht.

8.1.3 Jaarplan en jaarverslag

Op basis van het schoolplan stellen we jaarlijks een jaarplan op. In het jaarplan werken we ontwikkelpunten en ambities uit tot een concreet plan. Dit jaarplan wordt gemaakt door de directie, MT, IB en met inbreng van het team. Vervolgens wordt het jaarplan besproken met de MR. Aan het eind van ieder jaar evalueren we het jaarplan met team en MR (jaarverslag). Vervolgens wordt er een nieuw jaarplan gemaakt. De PDCA-cyclus (Plan-Do-Check-Act) is hierbij de basis.

Doen we de goede dingen goed?

Met het team kijken wij structureel naar onze eigen kwaliteit. Een goede school ben je niet alleen als je goede resultaten behaalt. Onderstaande onderwerpen analyseren wij m.b.t. kwaliteitszorg:

1. Onderwijsleerproces en pedagogisch klimaat
 - a. Pedagogisch klimaat en handelen
 - b. Aanbod en onderwijstijd
 - c. Didactisch handelen
 - d. Ontwikkeling en ondersteuning van leerlingen
2. Kwaliteitszorg
 - a. Kwaliteitszorg en verantwoording
 - b. Kwaliteitscultuur en condities
3. Resultaten

Om te bepalen of we de dingen goed doen, hebben we opbrengsten nodig die we vervolgens analyseren.

Een deel van de informatie verzamelen we zelf (zelfevaluatie) en een deel komt uit de externe opbrengsten.

9. Personeelsbeleid

9.1 Meerjarig HR-beleid

De uitgangspunten voor ons meerjarig HR-beleid zijn allereerst onze missie, beloften en ambities. We bereiden onze leerlingen voor op de wereld van morgen met eigentijds en toekomstgericht onderwijs, dat continu in ontwikkeling is.

De zes beloften van De Haagse Scholen zijn daarbij een leidraad. Hiermee leggen we de lat hoog, in een tijd dat het lerarentekort de kwaliteit van het onderwijs onder druk zet en de werkdruk toeneemt.

Een helder meerjarig HR-beleid, dat inspeelt op deze uitdagingen, maar ook onze ambities niet uit het oog verliest, was nog nooit zo belangrijk. Het behouden, werven en opleiden van voldoende bekwame leerkrachten staat hoog in het vaandel. Tevens onderzoeken wij hoe we ons onderwijs anders kunnen organiseren om het lerarentekort zoveel mogelijk te beheersen en de kwaliteit van het onderwijs verder te waarborgen. De komende jaren richt het meerjarig HR-beleid zich dan ook op: het beheersen van het lerarentekort, anders organiseren, opleiden en ontwikkeling professionele cultuur, verzuim en de invulling van de HR-functie (*bron: meerjarig HR-beleid De Haagse Scholen*)

9.2 Bevoegdheid

In lijn met het meerjarig HR-beleid willen wij kwalitatief goed onderwijs bieden door goede medewerkers binnen te houden en nieuwe medewerkers te werven. Het uitgangspunt binnen de Haagse Scholen is dat er in alle groepen bevoegde leraren werken. Het lerarentekort is een enorme uitdaging. Indien er als zij-instromer worden aangesteld, is het streven dat zij binnen twee jaar na aanstelling hun bevoegdheid behalen.

9.3 Professionalisering

Binnen onze organisatie is het onderhouden en versterken van de bekwaamheid door professionele ontwikkeling van de medewerkers van groot belang. Tijdens deze schoolplanperiode is er extra aandacht voor:

- Digitale vaardigheden, digitale geletterdheid en digitale veiligheid op de scholen.
- Ontwikkeling op de professionele cultuur.
- Activiteiten die de professionele ontwikkeling ondersteunen o.a. opleiding, (persoonlijke) ontwikkeling en kennisdeling in gezamenlijkheid binnen de school, tussen de scholen, op bestuursniveau en bovenbestuurlijk.

Leren vindt veelal met elkaar en binnen de school plaats bijvoorbeeld in de vorm van teamleren/ studiedagen/ leerteams/ collegiale consultatie/ individueel leren. Passend bij de realisatie van de organisatiedoelstellingen worden waar mogelijk gefaciliteerd.

9.4 Bekwame en professionele teamleden

De leerkracht is essentieel voor het realiseren van goed onderwijs. Van belang is dat we tijd besteden aan begeleiding van onze teamleden en stimuleren we scholing en het delen van kennis. Naast vakinhoudelijke kennis, didactische vaardigheden en pedagogisch vaardigheden van de leerkrachten hechten wij ook waarde aan de volgende eigenschappen:

- Enthousiast, energiek en positief.
- Flexibel.
- Daadkrachtig ('er staan').
- Draagt een eenheid uit.
- Draagt bij aan de visie en missie van de school.
- Staat achter ons openbare karakter.
- Heeft duidelijke visie op het onderwijs, welke past binnen de visie van de school.
- Goede interactie/klik met leerlingen.
- Inlevingsvermogen.
- Professionele houding intern en extern.
- Is sport minded met een gezonde levensstijl.

9.5 Kenmerken van ons personeel

Op onze school zorgt een betrokken team leerkrachten en onderwijsondersteuners ervoor dat alle kinderen passend onderwijs krijgen. De directeur geeft leiding aan de school en is integraal verantwoordelijk voor de dagelijkse gang van zaken en het (uitvoeren van het) beleid. De directeur wordt bijgestaan door twee bouwcoördinatoren voor de onder- en de bovenbouw (taken), een IB'er en enkele specialistische coördinatoren. Het MT wordt gevormd door de directie, twee bouwcoördinatoren en de IB'er.

Middels AFAS hebben we inzicht in het personeelsbestand en de gesprekkencyclus. Uit de gesprekkencyclus wordt zichtbaar welke ontwikkelingswensen en/ of gedragingen aandacht behoeven om de kwaliteit te waarborgen. Deze ontwikkelgebieden worden in planvorm door de medewerkers opgesteld en beoordeeld door de directie. De directie heeft hierin een beoordelende rol (kwantitatief en kwalitatief).

Het personeelsbestand is in de meerjarenbegroting zichtbaar en wordt per jaar op bovenschools niveau in samenwerking met directie gecontroleerd. Tevens is er 1x per jaar een overleg met de bovenschools HR-medewerker m.b.t. de kwaliteit van de medewerkers.

Hieronder treft u een overzicht van de verschillende bestaande functies/taken

Directeur	Eindverantwoordelijk
Intern begeleider	Verantwoordelijk voor de zorgstructuur
Groepsleerkrachten	Integraal verantwoordelijk voor de groep
Bouwcoördinatoren	Sturen ieder een bouw aan.
Coördinator taal/ Blink	1 ^e aanspreekpunt taal/ Blink
Coördinator gedrag	1 ^e aanspreekpunt gedrag/SEO
Coördinator hoogbegaafdheid	1 ^e aanspreekpunt plusklas/Levelwerk
Coördinator cultuur	1 ^e aanspreekpunt cultuuronderwijs
Coördinator rekenen	1 ^e aanspreekpunt rekenen
Coördinator ICT	1 ^e aanspreekpunt ICT en digitale geletterdheid
Coach	Begeleiding leerkrachten
Vakleerkracht bewegingsonderwijs	Verantwoordelijk voor de gymlessen
Vakleerkracht muziek	Verantwoordelijk voor de muzieklessen
Vakleerkracht vormingsonderwijs	Verantwoordelijk voor de GVO-lessen
Leraar ondersteuners	Ondersteuning leerkrachten binnen en buiten de groep
Administratief medewerker	Verantwoordelijk voor leerling- en financiële administratie.
Conciërge	1 ^e aanspreekpunt gebouw
Schoolmaatschappelijk werker	Ondersteuning leerling, ouder, leerkracht

Onze school werkt met coördinatoren op verschillende vakgebieden. Deze coördinator speelt samen met IB en directie een centrale rol bij vernieuwingen en verbeteringen op het gebied van zijn/haar specialisme. De coördinator ondersteunt en enthousiasmeert tevens de collega's en organiseert met regelmaat teamscholing.

9.6 Professionele cultuur

De schoolleiding streeft ernaar de school te ontwikkelen tot een lerende organisatie, tot een school die gekenmerkt wordt door een professionele schoolcultuur. Daarom worden er jaarlijks studiedagen voor het gehele team ingeroosterd, leggen de directie, de IB'er en de coördinator klassenbezoeken af

en worden er nagesprekken gevoerd. Leerkrachten wordt de mogelijkheid geboden om collegiale consultaties af te leggen. Dit om leraren van elkaar te laten leren. Als kernwoorden van een professionele cultuur vinden wij belangrijk:

- Representatieve uitstraling.
- Verantwoordelijkheid nemen/ afleggen.
- Vertrouwen geven en elkaar respecteren.
- Kunnen reflecteren op eigen handelen.
- Feedback geven en feedback ontvangen.
- Bereid zijn te leren en te ontwikkelen.
- Schoolbelang boven eigen belang kunnen stellen.
- Bewust zijn van eigen toegevoegde waarde en eigen gedragingen.
- Actief bijdragen aan teamvorming.

9.7 Begeleiding nieuwe leerkracht, leraarondersteuners en zij - instromers

We werken met een vast protocol/ kwaliteitskaarten. De nieuwe collega is op de hoogte van de missie, de visies en de ambities van de school. Daarnaast zetten we een (bovenschoolse) coach in om de leerkracht te begeleiden. Deze coach zal zich meer richten op de pedagogische en didactische competenties. Na 3 maanden volgt er een startgesprek met de directie.

9.8 Gesprekkencyclus en bekwaamheidsdossier

Wij volgen op OBS Houtrust de 'Regeling gesprekkencyclus voor medewerkers van De Haagse Scholen'. De medewerker is medeverantwoordelijk voor de gesprekkencyclus en geeft zelf aan wanneer 'het goede gesprek' met directie wordt ingepland. De schriftelijke uitwerking van het gesprek vindt door de medewerker zelf plaats. Het verslag wordt door directie en medewerker geaccordeerd en in AFAS geüpload.

Alle werknemers beschikken over een zogenaamd bekwaamheidsdossier. We gebruiken hiervoor het digitale dossier van AFAS. Deze dossiers worden beheerd door medewerkers zelf.

De directie zorgt ervoor dat het bekwaamheidsdossier een levend document is dat regelmatig wordt aangevuld. In dit dossier bevinden zich:

- CV.
- Afschriften van diploma's en certificaten.
- De gespreksverslagen (met acties en afspraken).
- Evaluaties van gevolgde scholing.
- Verslagen van feedbackgesprekken n.a.v. het klassenbezoek.
- De persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Daarnaast kan een leraar een portfolio bijhouden. In het portfolio verzamelt de werknemer 'bewijzen' voor zijn persoonlijke ontwikkeling waar hij/ zij zelf verantwoordelijk voor is.

Iedere werknemer stelt na het startgesprek een persoonlijk ontwikkelingsplan (POP) op. Tijdens de jaarlijkse gesprekken wordt de voortgang van het POP besproken en worden er eventueel aanvullende afspraken gemaakt. Alle afspraken worden gearchiveerd in het bekwaamheidsdossier en normjaartaakbeleid.

9.10 Collegiale consultatie en klassenbezoeken

Wij stimuleren collega's om bij elkaar in de klas te kijken zodat ze van elkaar en met elkaar leren. Daarnaast is het van belang om te blijven oefenen in het geven en ontvangen van feedback van elkaar. Ook kan op deze manier gekeken worden of de opgestelde ambities worden waargemaakt. Collegiale consultatie vindt plaats onder gym of muziektijd.

De directie en de IB'er leggen jaarlijks bij ieder teamlid klassenbezoeken af middels een Kijkwijzer. Na afloop van het klassenbezoek volgt een nagesprek waarin feedback gegeven wordt. Naast

klassenbezoeken onderscheiden we ook flitsbezoeken. Deze bezoeken zijn kort en gekoppeld aan een observatiepunt.

9.11 Professionalisering

Scholing komt aan de orde in de gesprekkencyclus en tijdens de normjaartaak gesprekken. We maken een onderscheidt tussen:

- Teamscholing: 5x per jaar geïnitieerd door directie. Hiervoor zetten we een studiedag in. Voor deze dagen kiezen we onderwerpen uit ons jaarplan. Iedereen is hierbij aanwezig.
- Individuele scholing: iedere leerkracht kan gebruik maken van het nascholingsbudget. De leraar vraagt de scholing zelf aan bij directie. Indien de scholing bijdraagt aan de schoolontwikkeling, zal de scholing altijd goedgekeurd worden. Indien mogelijk kan de scholing onder schooltijd plaatsvinden, mits we de vervanging hiervoor rond kunnen krijgen.

Het kan voorkomen dat directie zelf een voorzet geeft voor individuele scholing tijdens de formele gesprekken. We vragen aan leraren om in het POP ook de plannen voor scholing te verwerken. Voor individuele scholing kan het zijn dat er een studieovereenkomst moet worden ondertekend.

9.12 Werkverdelingsplan

Op onze school krijgen alle leraren elk schooljaar taken toebedeeld. De taken zijn onderverdeeld in lesgevende taken, algemene taken en deskundigheidsbevordering (zie voor de uitwerking de normjaartaak). Elk jaar wordt er bekeken of de taken goed verdeeld zijn over de verschillende leerkrachten. Daarbij wordt uitgegaan van wensen en sterke kanten van de personeelsleden. Tenslotte worden er jaarlijks afspraken gemaakt over deskundigheidsbevordering. We gebruiken hiervoor het programma Cupella. Ook worden er voor de start van het schooljaar afspraken gemaakt over de in te zetten duurzame inzetbaarheid en werkdrukgeden. De personeelsgeleding van de MR heeft instemmingsrecht op dit werkverdelingsplan.

9.13 Professioneel statuut

Dankzij de Wet Beroep Leraar en het Lerarenregister hebben leraren een duidelijke eigen verantwoordelijkheid gekregen. Hiermee hebben zij zeggenschap over vakinhoud, didactiek, pedagogiek en het beoordelen van prestaties van leerlingen. Deze zeggenschap is vastgelegd in het Professioneel Statuut.

9.14 Teambuilding

Naast onderwijsinhoudelijke bijeenkomsten (vergaderingen, studiedagen e.d.) hechten wij veel waarde aan een goede sfeer tussen de leraren. Om dit te realiseren organiseren we ook informele bijeenkomsten, zoals o.a. teamlunch en/ of teametentjes, kerstborrel enz. Daarnaast is er jaarlijks een personeelsuitje.

9.15 Beleid met betrekking tot stagiaires

Wij vinden het van groot belang stageplaatsen te verzorgen voor stagiaires en leerkrachten in opleiding. Zij worden tenslotte onze toekomstige collega's. Aan het eind van ieder schooljaar wordt bepaald hoeveel studenten er het komend schooljaar in ons team als stagiaire worden opgenomen.

OBS Houtrust ontvangt studenten van:

- Haagse Hoge School of InHolland: Pabo studenten.
- Haagse academie voor lichamelijke opvoeding: Halo studenten.
- ROC Mondriaan: SPW studenten.
- VMBO-snuffelstages: uitsluitend toegankelijk voor oud-leerlingen.

In het document 'Kwaliteitskaart stagiaires' staat beschreven wat de verschillende rollen en verwachtingen zijn.

9.16 Verzuim- en Arbobeleid

De Haagse Scholen heeft haar verzuimbeleid vastgelegd in het document 'Voorschriften bij ziekte'. Over het algemeen is het ziekteverzuim van OBS Houtrust laag en komt dit niet boven de 1% uit. De afgelopen 2 jaar hebben we echter flinke tegenvallers gehad op het gebied van personeelsbezetting. Dit lijkt echter geen structurele oorzaak te hebben. Een zieke werknemer meldt zich ziek via AFAS en bij de directeur. Deze regelt de vervanging. De werknemer meldt zich ook beter op AFAS en bij de directeur.

Onze school heeft met Arbo-unie een Arbo-contract afgesloten. Het beleid is erop gericht om uitval van leerkrachten te voorkomen. Bij langdurige uitval stelt de arbeidsdeskundige, eventueel in overleg met de bedrijfsarts, een probleemanalyse op. De directeur en de zieke leerkracht stellen vervolgens een plan van aanpak op. Tevens bestaat de mogelijkheid voor overleg met de bedrijfsarts en de personeelsconsulent in het Sociaal Medisch Overleg (groot en/of klein).

10. Partners van de school

10.1 Partners OBS Houtrust

Wij werken met verschillende partners samen om de ontwikkeling van de leerling zo optimaal en breed mogelijk te laten verlopen:

Organisatie	Functie/deskundigheid	Inzet en zichtbaarheid
Medezeggenschapsraad (MR)	Afgevaardigden namens ouders en personeel.	Via medezeggenschapsraad praten ouders en personeel mee over schoolbeleid.
Activiteitencommissie (AC)	Vrijwillige enthousiaste ouders.	De AC helpt ons met organiseren van diverse activiteiten binnen de school.
De Haagse Scholen	Bestuurskantoor	Ondersteuning school.
SPPOH	Adviseur	Advies tijdens MDO en met regelmaat overleg over zorgleerlingen met IB. 2 uur per week beschikbaar.
HCO	Gedragdeskundige, diverse deskundige	Wordt ingehuurd voor het doen van individueel onderzoek bij leerlingen, observaties, scholing en begeleidingstrajecten.
Xtra+	Schoolmaatschappelijk werk	De SMW'er is 4 uur beschikbaar voor de school en aanwezig bij het MDO.
CJG	Ondersteuning van gezin en school. Schoolarts en schoolverpleegkundige.	Advies o.a. tijdens MDO.
ONL	Ondersteuning bij ernstige dyslexie: bv buro leerlinghulp en andere.	Behandeling leerlingen met ernstige dyslexie.
Viertaal	Spraak- taaldeskundige.	Op afroep.
Jutters	Ondersteuning kinderen met psychische en/of psychiatrische problemen.	Op afroep.
Jeugdformaat	Ondersteuning van gezin, leerling en school.	Op afroep.

Wisselend	Wisselend	Per situatie kan de gevraagde ondersteuning wisselend zijn. Als school proberen we samen met ouders passende ondersteuning te vinden.
DAK	Buitenschoolse opvang.	Naschoolse opvang.
Zo opvang	Buitenschoolse opvang.	Naschoolse opvang.
Skills for Kids	Vakdocenten.	Aanbod extra activiteiten.
Sporttuin	Vakdocenten.	Aanbod extra activiteiten.
Cultuurschakel	Partner cultuuronderwijs.	Aanbod cultuuronderwijs.
Leerplicht	Leerplichtambtenaar	Contact bij zorgen leerlingen over verzuim.
BOVO	BOVO-Haaglanden	Organisatie overgang basisonderwijs naar voortgezet onderwijs.
Class for the gifted	Stichting Hoogbegaafdenklassen	Externe plusklas.
Talentenhuis	Specifieke deskundigheid divers	o.a. Talentweken en kunst- cultuureducatie
Koo	Kunst Onderwijs Organisatie	Interdisciplinair muziekonderwijs gr. 5 t/m 8
Double Sports	Gymdocenten	o.a. bij vervanging vakdocent

10.2 Ouders als partner

Naast alle externe partners is het doel een goede samenwerking met onze ouders te creëren. Daarbij is goed contact met ouders van groot belang, omdat school en ouders dezelfde doelen nastreven: ieder kind bewust laten groeien. Ouders zien we daarom als gelijkwaardige gesprekspartners. Wij gaan voor minimaal 8 jaar een pedagogisch partnerschap aan.

Voor de leraren zijn de bevindingen van de ouders essentieel om het kind goed te kunnen begeleiden. Voor de ouders is het van belang dat zij goed geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind. De komende planperiode zullen we nogmaals extra aandacht besteden aan een effectieve samenwerking tussen ouders, IB en leraren in het kader van leerlingzorg.

Naast samenwerking in het kader van pedagogisch partnerschap betrekken wij ouders bij:

Instrument:	Wie?	Frequentie:
MR-vergadering	MR (ouders/personeel), directeur	6x per jaar
AC-vergadering	AC (ouders), Activiteiten coördinator	6x per jaar
Informatieavond	Voor alle ouders	1x per jaar
Voortgangs/ Rapportgesprekken	Voor alle ouders	2x per jaar

Kijkmiddagen	Voor alle ouders	3x per jaar
Nieuwsbrief	Voor alle ouders	1x per twee weken
Social Schools	Voor alle ouders	Om de week/ indien nodig
Website	Voor alle ouders	Indien nodig
Enquêtes	Voor alle ouders	1x per 2 jaar
Schoolgids	Voor alle ouders	1x per jaar
Gesprekken	Ouder-leerkracht/IB/directie	Indien nodig
Themabijeenkomsten	Geïnteresseerde ouders	Indien gewenst

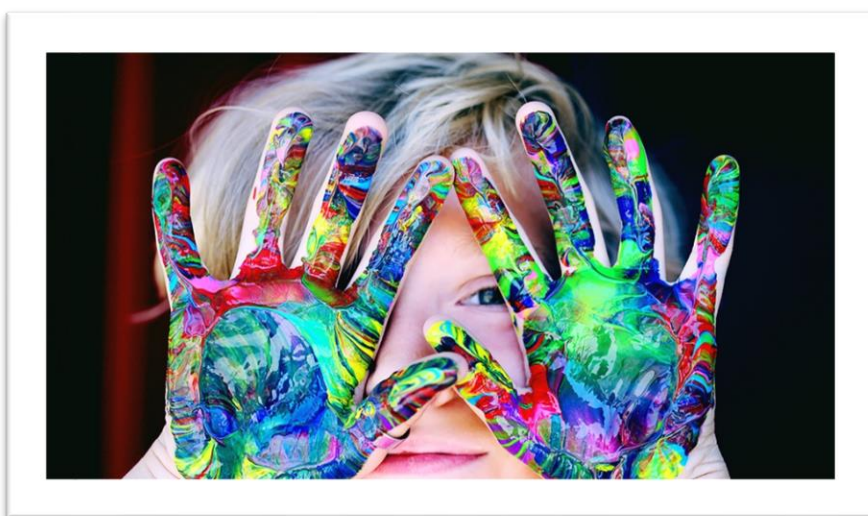
11. Lange termijn ontwikkelingen – meerjarenplanning

In de onderstaande tabel is samengevat welke speerpunten wij hebben benoemd vanuit onze missie en visie om nog beter aan te kunnen sluiten bij de ontwikkeling van onze leerlingen.

Speerpunten	2023- 2024	2024-2025	2025- 2026	2026- 2027	Toelichting
Schoolconcept					
Burgerschap en SEO	Invoeren methode Kwink, groep 1 t/m 8	Evalueren en borgen Kwink	Actualiseren en borgen	Actualiseren en borgen	Doorgaande lijn gr 1 t/m 8 op SEO en burgerschap. In kwaliteitskaart verwerken.
ICT	Aandacht voor uitkomsten onderzoek 021	Vervolg	Vervolg	Vervolg	Uitvoeren beleidsplan ICT
Blink geïntegreerd	Verdiepingsslag d.m.v. eenmalige scholing leraren gr 4 t/m 8	-	-	-	Eigenaarschap bij leerlingen vergroten.

Onderwijskundig beleid					
Taal/ Lezen	Taal Actief 5 implementeren, groep 4 t/m 8	Taal Actief 5 evalueren en borgen.	Onderzoek naar (nieuwe) taalmethode Blink. Keuze maart '26		Bij de keuze voor Blink zou er één methode voor taal, lezen, spelling en wereldoriëntatie zijn.
Rekenen	x	- Effectief gebruik Snappet - Verbeteren automatiseren - Onderzoek naar (nieuwe) methode groep 3 t/m 8, keuze mei '25	Verbeteren rekenlijn	Implementeren en borgen.	
Engels	Pilot methode Take it Easy bij groep 1 t/m 8, keuze mei '24	Implementatietrail, inclusief kwaliteitskaart opstellen.	Borgen	Borgen	Doorgaande lijn 1 t/m 8.
Fijne motoriek	Vanaf jan. '24 Onderzoek naar fijne motoriek/ schrijfmethode 1 t/m 8	Uitkomst onderzoek implementeren	Borgen	Borgen	Handschrift aanbod passend bij ontwikkeling leerlingen.
Bewegend Leren	x	x	Onderzoek concretiseren bewegend leren 1 t/m 8	Implementeren en borgen in kwaliteitskaart.	Alle groepen besteden de afgelopen jaren aandacht aan bewegend leren naar eigen invulling.
Kwaliteitszorg					
Didactisch handelen: EDI 2.0	Continueren en collegiale consultaties	Continueren en collegiale consultaties	Continueren en collegiale consultaties	Continueren en collegiale consultaties	Feedback ontvangen en geven
Onderbouw	- Training MKG. - Verder ontwerpen cyclus thema's en spelend leren.	Borgen cyclus thema's en spelend leren.	Borgen cyclus thema's en spelend leren	Borgen cyclus thema's en spelend leren	Driejarige thema cyclus met doelen. Beredeneerd aanbod aan de hand van doelen per periode.

					Goed observeren en volgen van leerlingen. Zie kwaliteitsbeeld 2023
Doorgaande lijn 2 > 3	Kwaliteitskaart en indicatoren overgang vaststellen.	Borgen	Borgen	Borgen	Zie kwaliteitsbeeld 2023
Zorgstructuur	-Klankbordgroep ouders. -Vormgeven meer en hoogbegaafdheid.	Evalueren en borgen	Evalueren en borgen	Evalueren en borgen	Focus op inclusiever onderwijs. Zie kwaliteitsbeeld 2023
Rapporten	-	-	Visie formuleren en onderzoek		
Personeelsbeleid					
Professionele cultuur in team	2x per jaar teamsessies	1x per jaar teamsessie	1x per jaar teamsessie	1x per jaar teamsessie	Zie kwaliteitsbeeld 2023 Training moeilijke gesprekken. Feedback geven en ontvangen.

12. Lijst met bijlagen

- Instemming MR schoolplan
- Overzicht kwaliteits- en ambitiekaarten
- ICT-beleidsplan

V t t l l n g choolplan

recteur: Moniq Rijnburg

Naam A. Lymbach

Functie OMR-lid

Den Haag

Datum 26 juni '23

Bijlage: Overzicht kwaliteits- en ambitiekaarten

Aanwezig:

Kwaliteitskaart	Ambitiekaart
<i>Onderwijsinhoudelijk</i>	
Blink Lezen	Rekenen
EDI 2.0	Burgerschap (concept)
Kleuteronderwijs	Kunst- cultuuronderwijs
Normering en cijfers	Kleuteronderwijs
Burgerschap	
Kwink	
SEO	
<i>Organisatorisch</i>	
Evenementen	
Informatieverstrekking gescheiden ouders	
Kleuters overige afspraken	
Instroom nieuwe leerlingen (kleuters)	
Stagiaires	
Groep 8	
Privé apparaten en ouder-kind contact (schooltijd)	
<i>Zorg</i>	
Toetsen en aanpassingen bij Dyslexie	
Zicht op ontwikkeling	

Maken 2023- 2027:

Kwaliteitskaart	Ambitiekaart
<i>Onderwijsinhoudelijk</i>	
Blink Wereld	Bewegend Leren
Meer- en Hoogbegaafdheid	ICT
Pestbeleid	Engels voor groep 1 t/m 8
	Schrijfonderwijs/ fijne motoriek
<i>Organisatorisch</i>	
Klassenmanagement	Rapporten
Beheer technieklokaal	
<i>Zorg</i>	
Pedagogisch Partnerschap (met ouders)	